

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

STATSMINISTER SIGURD IBSEN OCH FRU BERGLIOT IBSEN, FÖDD BJÖRNSSON, I DERAS SALONG I NORSKA MINISTERHOTELLET I STOCKHOLM. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

DET NORSKA STATSMINISTERPARET.

IDUNS första sida återger i dag porträtten af två i vårt samhällslif synnerligen bemerkta norska personligheter, nämligen statsministern Sigurd Ibsen och hans maka fru Bergliot Ibsen. Med den senares charmanta väsen kommo stockholmarna i mera liflig beröring under hennes faders, skalden Bjørnstjerne Bjørnssons senaste vistelse i vår hufvudstad vid Nobelhögtidigheterna förra året, och hvad statsminister Ibsen beträffar, är hans namn städse en aktualitet, ej minst i dessa dagar, då han förmedlat öfversändandet af de svenska nödhjälpsbidragen till staden Aalesunds af ellsolycka svårt hemsökta befolkning.

Statsminister Sigurd Ibsens namn är för öfrigt tillräckligt känt i Sverige i samband

med konsulatförhandlingarna, för att vi här skulle behöfva påminna därom. Vi vilja endast meddela våra läsare, att hans personliga väsen är den förfinaade européns, hvilken med lätthet uttrycker sig på en mängd främmande språk och mottar hvar och en med tillmötesgående älskvärdhet.

Fru Bergliot Ibsen, äldsta dotter till Bjørnstjerne Bjørnsson, har också hon tillbringat en stor del af sitt lif i utlandet. Som värdinna i det norska ministerhotellet, där gästfriheten har gammal häfd, fängslar hon sina många gäster genom sin lifliga glädthet, sin skönhet och sin sängkonst, inhämtad af Paris förnämsta lärare.

Häromdagen hade fru Ibsen i ministerhotellets salonger anordnat en musikalisk matiné af helt och hållet privat karaktär, till förmån för de brandskadade i Aalesund. Endast ett par hundra personer, hvilka särskildt hade inbjudits, hade tillträde.

Konungen och kronprinsen m. fl. medlemmar af den kungliga familjen närvaro.

Fru Ibsen sjöng norska romanser, hvilka mottogos med varmt bifall. Hr Sven Scholander föredrog svenska och utländska visor till luta, och konsertmästaren hr L. Zetterqvist spelade ett par violnummer. Samtliga prestationer belönades med lifliga applåder.

Efter den musikaliska underhållningen intogs te hos fru Ibsen i ministerhotellets lysande våning, där de norska stadsrådinnorna och fru Ibsens syster, den charmanta fru Dagny Langen, jämte värdinnan gjorde les honneurs.

PÅ VÄGEN GENOM LIFVET.

PÅ VÄGEN genom lifvet går en och annan, som icke är som andra. Han går gärna i sitt eget sällskap, ser på världen med sina egna ögon, tänker sina egna tankar och drömmer sina egna drömmar. Hans ansikte har sitt eget uttryck, hans röst har sin egen ton och hans kläder ha sin egen snitt. Till och med roar sig gör han på sitt eget vis.

De, som komma i hans närhet, beskåda honom från topp till tå och från alla sidor och säga till hvarandra: »Det där var en underlig människa.» Och hans färd genom lifvet blir icke som en dans på rosor.

Bland den underliges medvandrare finnes en oräknelig skara människor, som se ut som andra, tala som andra, tänka som andra och låta bli att tänka, när andra låta bli. Framför allt vinnlägga de sig om det enda nödvändiga att kläda sig och roa sig som andra. Nöjda och trygga gå de framåt med den ljufliga vissheten, att de, när de sålunda i allo äro som andra, också äro i allo oklanderliga, och att ingen människa — och knappt Vår Herre ens — kan ha det ringaste att anmärka på dem. De tacka upprigtigt sin Gud, för att de icke äro lika den där underlige, som de betrakta med ogillande blickar, medan de i sitt hjärta fråga sig själfva: »Är det möjligt, att Gud kan ha skapat äfven denna sig till ett beläte? Han är ju icke som vi.»

Fulla af välmenande ifver att förbättra Guds misslyckade skapelse flocka de sig kring den underliga och gifva honom i förtäckta eller oförtäckta ordalag till känna, hur opassande, hänsynslöst, högfärdigt, syndigt det är att icke vara som andra. De göra sig mycken möda med honom, gifva honom vänliga förmaningar och goda råd, och när han icke visar sig tacksam för all denna välmening och icke genast lägger bort sin egenhet för att bli som andra, d. v. s. som de, d. v. s. oklanderlig, då känna de sig djupt kränkta och lämna honom åt hans öde.

Bland den underliges medvandrare finns äfven en stor skara mångvetande, som använda alla sina krafter och all sin skarpsinighet till att utforska allt om alla sina medmänniskors förhållanden, och som känna sig illa till mods, om något, som rör andras lif och lefverne, skulle blifva dem fördoldt. Frågar man en af dem, hvad fru X. betalat — eller icke betalat — för sin senaste promenaddräkt, eller hvarför herrskapet Q:s nya husjungfru redan flyttat, eller hvem som är den verkliga författaren af doktor Z:s verser till konsul Y:s bröllop, får man ögonblickligen icke allenast pålitligt besked om själfva saken, utan äfven en öfverväldigande ymighet af fullt sanningsenliga enskildheter, som ställa alla fakta i riktig belysning.

När en af dessa mångvetande varsnar den underlige, börjar han speja och spana. Han tränger sig fram till hovom, forskar och frågar, gräver och borrar och lägger icke vid sig — hvarför skulle han också göra det? — om han oroar och plågar en medmänniska, som icke gått i vägen för honom. Men det händer, att den ifrige forskaren ändå icke finner just det, som han helst ville bringa i dagen, den hemlighet, som naturligtvis döljer sig bakom den underliges väsen. Den bär sig åt likt en liten fin synål, som i ett obehålligt ögonblick passat på tillfället och trängt in i kroppen på en människa. Kirurgen kommer med knif och tång, men nålen bara kryper djupare in i hullet och sitter där i hånande trygghet. Ut får ingen den, förrän den själf finner för godt, och då kommer den utan hjälp af knif och tång och kirurg.

Men här och där i de vandrandes vimmel gå enstaka människor, som icke höra till de välmenande och icke heller till de mångvetande. De lägga icke tu strån i kors för att förbättra världen, och det är förvånande, hvad det finns mycket, som de icke ha reda på. Frågar man dem om deras nästas familje- eller penningförhållanden eller dylikt, stöter man ofta på den grundligaste okunnighet. Och det faller dem icke in att vilja, att alla människor vore lika. Hvert skulle det också ta vägen, om alla människor vore som de? Då blefve jorden icke längre någon jämmerdal, såsom den bör vara, och vandringen genom denna världen skulle bli så behaglig, att ingen komme att längta till en annan värld, såsom hvar och en bör göra.

De välmenande finna dessa människor liknöjda, de mångvetande kalla dem ointressanta, och så väl de ena som de andra förevita dem, att de icke hysa intresse för sin nästa.

När en af dessa liknöjda ser den underlige, som icke är som andra, så låter han honom gå i fred och tänker som så: »Vill han mig något, så finner han mig nog. Och har han något att säga mig, så säger han det i sinom tid.»

Och så händer det, att just till den liknöjde kommer den underlige själfmant, slår följe med honom och anförtror honom sina hemligaste tankar. Och den liknöjde, som icke frågar, bara lyssnar, icke ger, bara tar emot, får till skänks och utan all förskyllan

eller värdighet den hemlighet, som borde ha tillfallit de mångvetande för deras ansträngningar, och till på köpet den tacksamhet, som borde ha varit den välmenandes lön för deras välmening.

Är icke det underligt?

FRIDA LANDSORT.

NÄR SOL GÅR NER.

DET LIGGER minnets vemod i hvarje solnedgång.

Var dagen än så bitter, dess möda än så lång, mitt hjärta fylls af saknad, när skymning faller på, och daggens svala tårar i trötta kalkar stå.

Då minnes jag de löften dem mig en morgon gaf, och där jag står i dunklet bland blad som fallit af,

jag skådar ljusa vägar likt gyllenhvita band, som sträckas ut i jubel till alla drömmars land.

Min längtan går till solen, till vårens unga sol, den sol, som kysser knoppar till lif från pol till pol,

som smälter allt det frusna, som väcker saf och sång, som bär i skötet strålar och kastar dem till fång.

Jag vet att vårsol växer, blir gammal äfven den, den skiftar om som ödet, den ger och tar igen, den kan bli het och bitter liksom en mänskösjal och stinga vårens knoppar med hvassa spjut ihjäl.

Den kan gå fram som sorgen, för hvilket allt blir dödt.

Med heta grymma händer den månet hopp förödt.

Mot läppar, som försmäktat, den brunnit som i hat, sin hunger ofta lysten den släckt med lif till mat.

Och dock, när skymning sänkes, jag känner städs på nytt med vemod saknad väckas till denna sol som flytt.

Var dagen än så bitter, dess möda än så lång, jag måste älska solen vid hvarje solnedgång.

SIGRID ELMBLAD.

EN KVINNOGÄRNING.

BLAND de kvinnor, som i vår på driftig arbetsgärning rika tid förtjäna att hugfästas i minnet, är den i Hallsberg i dagarne aflidne innehafvarinnan af stråhattfabriken därstädes fröken *Lisen Sahlqvist*, med hvars bortgång vårt lands industriella värld förlorat en dugande kraft.

Laura Elisabeth Sahlqvist föddes år 1843 i Örebro, där hon tillbragte sin barndom och första ungdom, sysslande med sådant, som brukar utgöra dotterns i ett förmöget hem så kallade arbete, d. v. s. virkning, broderi, musik och romanläsning.

I början af 1860-talet flyttade hela familjen till Hallsbergs järnvägsstation, där hon framlefde resten af sitt lif.

Hennes ovanligt driftige och energiske svåger, Adolf Bergöö, som länge med stigande förargelse sett sin svägerskas overksamma lif, tog en dag bladet från munnen och föreställde henne på sitt kraftiga och osminkade dalmaspråk, att då hon ju inte kunde blifva gift, det var hennes skyldighet att genom nyttigt arbete gifva innehåll och färg åt sitt lif. Den unga damen blef i början föga förtjust, men svåger Adolf var en man, som hade respekt med sig, och han dref snart sin vilja igenom. En liten affär i halmflätning startades och rönt stor uppmuntran. Fröken S. blef allt mera intresserad af affären, som årligen utvidgades, och hvars tillverkningar från alla håll efterfrågades. Sedan egen fabriksbyggnad uppförts, började tillverkningen af stråhattar, med det resultat, att ett nytt betydligt större fabrikshus några år senare måste byggas för att kunna effektuera ingående order.

Som ett bevis på affärens omfattning kan nämnas, att den nu mera har ej mindre än 4 resande ombud — naturligtvis kvinnliga — som representera firman i in- och utlandet och hemsända order så stolta, som det heter på det merkantila språket, att det ofta är omöjligt utföra dem alla inom rimlig tid. Hvarje år reste fröken S., åtföljd af ett eller två bland sina talrika biträden, till Paris m. fl. af kontinentens större städer, därifrån hon hemförde nya idéer och modeller för det följande årets säsong. Sedan tog hon sig någon tids välbehöflig hvila på sin villa Vestråt vid Fiskebäckskil, som hon inköpt efter den frejdade skådespelerskan Elise Hwasser, som där tillbringade sina sista år i djup tillbakadragenhet, endast sällskapande med sina böcker och lyssnande till västerhafvets dån. Hon dog därborta af kräfta, och nu har äfven Lisen Sahlqvist borttryckts af samma hemska sjukdom. Det har framkastats den suppositionen, att å Vestråt skulle funnits smittoämnen kvar sedan förra ägarinnans tid, men huru härmed möjligen kan förhålla sig, därom känner man intet, och det lär väl heller aldrig blifva utredt.

Detta kan ju också vara tämligen likgiltigt, men ett sorgligt faktum är, att den driftiga direktrisen för den stora fabriken och varmhjärtade arbetsgifvarinnan nu är borta till stor sorg, förlust och saknad för många. Den hädangångna dref länge sin affär med utslutande kvinnlig arbetskraft, men efter några år anställdes en vaktmästare, en maskinist och en dräng, och möjligen hafva senare ännu några flere manliga krafter tillkommit.

Lisen Sahlqvists betydelse ligger icke blott däri, att hon tog initiativet till en för vårt land ny industri, utan kanske lika mycket däri att hon visste att uppskatta det kvinnliga arbetet, hvilket hon ärade och uppmuntrade

MELLINS FOOD af Läkarekåren erkänt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarna.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, G E F L E.

ABBAZIA. LÄNGST TILL VÄNSTER VILLA JEANETTE (X) HVILKEN KONUNGEN OCH DROTNINGEN BEBO UNDER SIN VISTELSE VID BADORTEN.

på mångfaldiga sätt. Hos henne var det aldrig fråga om slafarbete, utsvevning eller svältlöner, tvärtom betalade hon sina flickor — »fröknarna Hatt», som de skämtsamt kallas — på ett mycket liberalt sätt, uppmuntrade dem årligen med en och annan liten fest, gåfvor o. s. v.

Någon konflikt har aldrig förekommit och förhållandet mellan principalen och hennes många underhållande var städse prägladt af det största förtroende, aktning och välvilja. Det låg därför icke det minsta spår af malis i uttrycket »hönan och hennes kycklingar», som man stundom hörde, halft på allvar och halft på skämt, fällas, då talet föll på fröken S. och hennes flickor, ty det är fullkomligt säkert, att aldrig har någon med större moderligt intresse och välvilja omfattat sina skyddslingar.

Fabriken skall nu ställas på aktier. Man får väl hoppas, att detta oakadt icke alla goda traditioner från dess första tid skola med ens utrotas.

Huru det än må gå härmed, så är det i alla fall visst, att minnet af den ädla och hjärtevarma skaparinnan af stråhattfabriken i Hallsberg står djupt inristadt i hundratals tacksamma hjärtan, och det är därför jag ansett det tillbörligt nedlägga denna mera än anspråkslösa blomma på hennes nyss öppnade graf.

Percy.

Idun hade äfven önskat meddela ett porträtt af den bortgångna dugande kvinnan, men vid förfrågningar har befunnits, att hon aldrig sedan de tidigare barnåren låtit fotografera sig, hvadan vi måste afstå från att bringa någon bild.

ABBAZIA.

DET ÄR nu några år sedan. Jag hade med Südbahn farit från Wien öfver Graz och Laibach och redan söder om Semmering börjat känna de milda fläktarna från Adriatiska hafvet. Det var i början af november och det artade sig till en tidig vinter. I Wien hade det varit kyligt, utanför det 1,000 meter högt belägna Hôtel Panhaus i Semmering hade legat en kokett liten snödrifva, men då tåget lämnat Steyermark och ilade ned genom Krain, följande Saves floddal, där dälderna lågo öfverströdda med små sloveniska byar och höjderna voro kantade med ruiner af gamla slott, omväxlande med kyrkor och kapell, rädde ännu efter sommaren. Vi hade lämnat hösten på andra sidan Alperna.

Under några dagar hade jag ströfvat omkring i det starkt italieniserade Triest. Jag hade gjort en utflykt till den lilla förtjusande gammalitalienska staden Capodistria, där den tröstlösa Bædeker endast ser ett stort tukthus, men där jag upptäckte ett *Palazzo pubblico*, ännu prydt med målningar från dogernas dagar, och ett rådhus i veneziansk stil, uppfördt på grundvalen af ett romerskt tempel till Cybele. Jag hade besökt det marmorglänsande Miramare, den olycklige kejsar Maximilians slott strax norr om Triest, i hvars park vattenkonsterna sofva och de små amorinerna, evigt leende, lyfta sina tomma vattenkannor i luften, blickande ner på basängens gulfiskar; och som jag ändå ämnade taga hemvägen öfver Agram och Budapest, beslöt jag mig för att gå öfver Fiume och att på samma gång göra en afstickare ner till Abbazia — Österrikes Mentone.

Vägen från Triest till Abbazia är icke lång — några timmars resa. Järnbanan går österut till St. Peter, kastar sedan i nästan rak sydlig riktning och bryter sig fram öfver det karga istriska höglandet genom tunnlar och öfver viadukter.

I Triest hade jag råkat Albert Bonnier med dotter, vi gjorde sällskap och en vacker förmiddag stego vi af vid Mattugli—Abbazia, anhaltstation för den berömda badorten, fingo tag på en omnibus och började nedfärden utefter den öfver 200 meter höga sluttning, som bildas af Monte Maggiore. Utsikten upifrån är af en storslagen skönhet. Det är ett panorama, som man icke glömmer. Djupt

ner ligger viken Quarnero, skjutande långt in mellan Istrien och Dalmatien, och medan vägen slingrar sig ner utefter det af yppig skog beväxta berget, förefaller det som om man så småningom skulle sänka sig ner mot en af sagans nejder, som väl skymtar fram vid en och annan krökning, men som i nästa ögonblick försvinner — hvem vet? för alltid.

En half timme varar denna enastående vagnstur och vi äro nere i Abbazia, där vi i medlet af november månad tillbragte ett par underbara somrardagar, väl inlogerade i det förträffliga hotellpensionatet Quisisana.

Hur skall jag skildra Abbazia? Dessa dagar stå efteråt för mig som en dröm.

Vid foten af det kittelformiga Monte Maggiore, hvars sluttningar äro mättade af djup grönska och fullständigt skydda strandremsan nedanför från den kalla vinden på Istriens och Krains platåer, ligger en samling af hvita villor, som spegla sig i vattnet. Stranden är klippig och brant med uddar och vikar, genomskuren af underjordiska källådror, men nedanför villorna löper en bred promenad, som följer strandens nyckfulla böjningar. Trädgårdarne omkring villorna äro täta och lummiga, uppfyllda af denna dunkla, blanka grönska, som kännetecknar den sydlandska vegetationen; på lawntennisplanerna är spelet i gång och bollarne skötas konstförfaret af unga sportklädda ädlingar från Wien och Budapest och af ryska och ungerska damer med högförnäma namn, iklädda ljusa somrardräkter. Långt ut på den soliga vattenytan lyfter röken från ett par ångbåtar, som styra in till Fiume, men ännu längre ut skymta de blånande stränderna af ett par kroatiska öar, mellan hvilka sunden föra ut till Adriatiska hafvet.

Sådan är Abbazia, den eleganta österrikiska badorten. Under table-d'hôte bildade vi tre svenskar en liten grupp för oss själfva — för sig själf satt också en strålande, yppig ungersk grefvinna, endast omgifven af ett par uppvaktande kavaljerer — men kaffe serverades på den solvarma trädgårdsterrassen mot sjön, där vi, omgifna af stockholmstidningar, läste om regnet och höstvädret hemma.

För att göra kontrasten så mycket starkare gingo vi ner till badstället, där herrar och damer badade i öppna sjön och plaskade omkring i det långgrunda vattnet, endast skilda åt af en utspänd lina och åskådade af en talrik publik, medan den i parken stationerade musikkåren spelade valser och potpourrier.

Efter nu slutad inventering

Bortslumpas

mitt från föregående säsonger öfverblifna lager af

Barnkläder

M. BENDIX,

16 Regeringsgatan och 5 Sturegatan.

Eva Hellman & Co,
Drottninggatan 68. Et. 1886.

HUSHÅLLSSKOLA, känd för omsorgsfull undervisning i matlagning, finbakning, dessertträtter, linnesömnad m. m. 3 mån kurs. Prosp. fritt mot porto. MATSALAR, med damrum, hvilka som följd af centralt läge, godt och varierande bord, låga priser och rabattkuponger, äro bland stadens mera besökta. CAFÉ & BUFFÉ, öppet till 11 e. m. God frukost-, lunch-, supé- och kaffeservering. Bakelser, tårter, kaffebröd af egen tillverkning serveras äfven här. KONDITORI & FINBAGERI, specialité: finare bakelser, tårter o. konfekt, kaffe- o. thébröd. Beställn. mottagas tacksamt. OBS.: Endast kvinnl. betjäning.

**Lanolin-
Sana-Tvål.**

garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.

Bästa Barnivål!

25 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.

Abbazia är en förnäm badort, som nästan uteslutande besökes af den österrikisk-ungerska och ryska högadeln. Äfven under säsongen är där tyst och reserveradt och det brokiga världsvimmel, som utmärker den franska riviera-eran med dess spel- och kokottlif, saknas alldeles. Det anses vara en dyr plats, och de borgerliga elementen trifvas icke i denna exklusiva krets, som under några månader af året vid Quarneros strand fortsätter den solskens-tillvaro, som eljes glider fram i privata hotell eller på stora landtgodts.

Så packade jag min kappsäck och tog farväl. Abbazia och dess lättjefulla dolce-far niente försvunno i en gyllene solrök och öfver bogen vinkade Fiume, den blomstrande hamn-staden, Ungerns enda utpost vid hafvet.

THORE BLANCHE.

FOLKE WANCKE.

DET IHÄRDIGA arbetets och den okuffiga energiens man igenkänna vi i den bild, som återgifva dragen af Folke Wancke — idrottsmannen, gymnasten, banktjänstemannen, men framför allt Svenska Turistföreningens skattmästare. Wancke fyller den 12 februari 50 år och han kan med tillfredsställelse blicka tillbaka på en gånnerik verksamhet, icke blott inom sitt ämbetsmannakall, där pliktrohet och ordning äro för honom karaktäristiska drag, utan ock inom idrottens och turistväsendets område, där han varit en banbrytande föregångsman och framstående organisator.

Wancke var en af de unga män i början af sjuttioalet, som sammanslöto sig i föreningar för kroppsöfnings utbredning såsom ett medel till hälsa och kraft. En af de äldsta medlemmarna i Stockholms gymnastikförening, fyllde han, med sin kraftigt utbildade gestalt och goda gymnastiska färdighet väl sin plats i dess led, då denna förening gaf sina första uppvisningar och företog sina första färder till främmande land, därvid den svenska gymnastiken började mera uppmärksammas.

En af stiftarne af Stockholms roddförening — en afläggare af ofvannämnda gymnastikförening — var han under flere år en aktiv och duktig roddare.

För Stockholms Gymnastik- och Fäktklubb blef Wancke en icke blott ekonomiskt ordnande, utan ock i flera hänseenden en organiserande och uppehållande kraft.

Då Svenska Turistföreningen flyttade sitt säte från Uppsala till Stockholm, gjorde densamma det lyckliga greppet att utse Wancke till sin skattmästare, en funktion som han sedan oafbrutet utöfvat i 17 år. Den storartade utveckling denna så populär vordna förening vunnit är till icke ringa del Wanckes förtjänst. Det må endast anföras, att Svenska Turistföreningen vid sagda flyttning blott räk-

FOLKE WANCKE.

nade ett hundratal medlemmar, hvaremot dessas antal numera uppgå till 31,218. Och man kan utan öfverdrift säga, att det är hufvudsakligast Wancke, som genom sitt energiska arbete och stora organisationsförmåga drifvit upp medlemsantalet till sagda höga siffror och därigenom förskaffat Turistföreningen en inkomst, som möjliggjort dess vidsträckta fosterländska verksamhet.

Med varm hängifvenhet, goda insikter och en aldrig tröttnande ihärdighet har Wancke ägnat sig åt detta sitt kall och sålunda, i godt samarbete med öfriga styrelseledamöter, bidragit att föra fram Svenska Turistföreningen till dess nuvarande höga ståndpunkt. Genom resor och vandringar i Lappland har han bidragit till att rikta föreningens uppmärksamhet på dessa traktors värde för turister.

Wancke har genom sitt karaktärsfasta väsen och sin stora arbetsförmåga förvärfvat sig högaktning och tillgifvenhet inom en talrik vänkrets, som nu hjärtligt lyckönskar honom till de femti åren.

För att hugfästa minnesdagen har äfven en vacker minnesgåfva åstadkommits, nämligen ett af ett antal vänner subskriberadt planskåp, utfördt af artisten Hjalmar Norrström, samt från Turistföreningens styrelse en konstnärligt textad adress.

V. G. BALCK.

PRÄSTEN I SATARAGUNDA. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF MARIA JOUVIN.

(SLUT FR. FÖREG. N:R.)

EN AFTON gick jag som vanligt genom den åldriga trädgårdens förvildning, drifven af min nyfikenhet att återse Babette, men, då jag strök förbi utefter törnhäcken, fattade en hand oförmodadt om min arm och jag drogs häftigt in i djupaste skuggan.

Det var farbror.

»Nu kan du se det,» sade han med en röst, som var upprörd nästan till oigenkännlighet, och han hade fattat så hårdt om min arm, att den nästan domnade, »nu kan man se det — hit är det hon söker sin tillflykt — här i tomheten är det hon söker hus och hem. Jag gaf henne det vackraste rummet i det nya huset, som jag byggde med tanke på att glädja henne, men tillbaka vill hon — tillbaka till det gamla — tillbaka till tom-

heten och ensamheten... Jag blir söndersliten af allt det här — orkar snart inte med det längre.»

Och med en tung suck smög han bort, tyst som han kommit.

Men på trappan satt Babette kvar och grät, medan nattvinden susade genom den brustna rutan, och en ensam fågel klagade bland parkens träd.

Veckan efter skedde biskopsvisitationen, man kunde förstå, att välvilligt underrättade efter söndagens predikan hade styrt om det, och följderna af detta besök låto inte heller vänta på sig. Prästen i Sataragunda blef suspenderad på ett år i anledning af tjänstefel. När farbror fick konsistoriebrevet, log han sitt smärtsamma leende.

»Nu är det slut med Babettes ensamhet — nu börjar min. Biskopen var i alla fall ovanligt älskvärd, då han sade ett vackert ord om stilrenheten i nybyggnaderna här och frågade efter mitt manuskript — mycket älskvärdt, inte sant?» och ett fint ironiskt löje flög öfver hans bleka läppar, »mycket älskvärdt! Nu gäller det emellertid att komma bort härifrån och ju förr dess hellre.»

Den nya installationen skulle dock först äga rum på hösten, och farbror hade således god tid att rangera afflyttningen från orten. För min egen del förstod jag, att jag nu skulle bli mer än öfverfödlig i Sataragunda prästgård, och en afton gick jag därför bort till lusthuspagoden, där han nu mest uppehöll sig, för att tacka för mig och säga farväl.

»Uppbrott! — Jaså, du vill lämna oss, ja, det är snart tid till uppbrott för oss litet hvar. Men innan du reser, se dig ännu en gång riktigt omkring, gosse, ty hit kommer du aldrig mer.»

»Kanske, — när farbror...»

»Nej, nej — hit kommer ej heller jag tillbaka, de skola väl ändå se i hvem de stungit. — Men tag ett allvarsamt ord med dig: tänk dig tvänne gånger om, innan du väljer din väg genom lifvet, gosse.»

Han tryckte varmt min hand, och med tungt hjärta sade jag farväl, jag skulle troligen aldrig mer återse Sataragunda prästgård — och jag hade ej fått träffa Babette.

Och samma kväll kuskade jag bort genom den skumma dalen, där åsarna tätt tryckte sig samman i kall och mörk ro, lämnande allt längre bakom mig de lysande byggningarna på Sataragunda prästgård.

*

Några år därefter återsåg jag dock för detta prästen i Sataragunda, då jag tillfälligtvis kom att genomresa den lilla köpstaden, där han slagit sig ned.

Han hade magrat otroligt, kläderna hängde knappt på honom, och ögonen stirrade frånvarande fram ur det smala ansiktet; borta var den genomträngande, glödande blicken.

»Nå, så skulle vi alltså råkas än en gång i lifvet — tiden har ändå gått, sedan vi sågo hvarandra sist, och du — du har väl blifvit sadelfastare sedan dess, hoppas jag; för mig är det, som om jag allt mer och mer tappade spåret. Det gick väl ändå an med att få lämna tjänst och församling, det blef mig för mörkt där uppe — jag trufdes blott mellan färger och ljus — och det är inte det, som har förgrämt mig, men hemmet där borta, ser du — husen, som jag själf byggde och måste lämna — det är det, som var det outhärdligaste och som har plågat mig mest.»

»Och Babette?»

»Ja, Babette,» han skakade på hufvudet, en glimt af ljus flög öfver hans tårda ansikte, och lutande sig närmare mig, hviskade han

hemlighetsfullt: »vet du, också hon längtar tillbaka.»

»Till Sataragunda?» frågade jag tvislande, tydligt påminnande mig Babettes tysta sorg i den ensliga trädgården därborta.

»Ja visst, det är det underliga, ser du, och det nu — när vi aldrig mera kunna komma dit tillbaka; och det är blott intresset för detta, som nu håller oss båda uppe,» han lade handen öfver det ännu ofullbordade manuskriptet till »planordningen i den byzantinska byggnadskonsten», som låg framför honom på bordet, vid hvilket han satt.

Jag satt tyst, kusin Babette föreföll att vara ett underligt och gåtfullt väsen, som jag dock gärna en gång skulle ha velat bli bekant med. Men så var ej förordnad, Babette skulle jag ej få träffa, och det var äfven sista gången jag såg prästen från Sataragunda, ty året efter ändade en obotlig tvinsot hans lif. Hans sista önskan att bli begravd på Sataragunda kyrkogård blef ej uppfylld, man får kanske säga — dess bättre; han skulle säkert aldrig fått ro i sin graf, om hans sista hvilo-plats blifvit förlagd till det ställe, där en barbarisk vandalism grusat hans stolta byggnadsverk.

Hvilket öde som blef Babettes, vet jag ej; efter farbrors död försvann hon alldeles i det okändas mörker.

ETT BESÖK I ARBETSSTUGAN I HAGALUND.

IDUNS LÄSARE kanske påminna sig basaren i höstas ett år sedan till förmån för en arbetsstuga i Hagalund, den kända arbetarförstaden till Stockholm. Den stod under hertiginnsans af Dalarne beskydd, och bilder därifrån före kommo i Idun. Basaren inbragte byggnadsomkostnaderna och däröfver, tomten var skänkt af major Amundson på Stora Frösunda, och denna arbetsstuga, liksom hvarje ny sådan, fick åtnjuta ett anslag af ett tusen kronor ur fonden »Lars Hiertas minne». Sedan invigningen senaste november har arbetet varit i full gång. Jag vill nu förtälja litet om ett besök på platsen.

En kulan middag begåfvo vi oss i väg, åkande, ty tiden var knapp. Väl framkomna, läto vi vagnen stanna vid foten af en bergsknalle, hvarifrån man dock ingen stuga såg, och så begynte klättrandet öfver stock och sten i kolmörker fram mot den snart nog framträttande, upplysta lilla stugan. Stugans yttre sågo vi ju ej mycket af i mörkret, men röd är den med hvita knutar och hvita hufvar öfver de båda dörrarna med sina manande inskriptioner. Arkitekten, grefve Sigge Cronstedt, som endast af intresse för saken gjort upp ritningen och öfvervakat bygandet, har all heder af såväl det yttre som det inre.

När vi kommo in i stugan, var där fullt med pojkar i tamburen vid tvättbänken, ty den stora tvagningen gick af stapeln, innan arbetet skulle begynna. Önskligt vore, om där kunde anskaffas ytterligare ett par handfat, enär det nu blef kappspringning till det enda existerande och lärarinnan hade stort besvär att hindra fyra gossar att samtidigt sticka ned händerna i det till men för renligheten och ordningen. Vi blefvo vänligt mottagna af föreståndarinnan, fröken Söderberg, som tycktes varmt intresserad för sitt värf och tjänstviligt förde oss omkring i den lilla hemtrefliga stugan.

I det största rummet, som var möbleradt med bord och stolar samt försedt med skåp längs ena långväggen, slogo sig nu barnen ned; de voro omkring tio gossar och tre flickor. Flickorna, som sutto längst ned i salen och fällade och märkte kökshanduker med H. A. S. = Hagalunds Arbets Stuga, sågo intresserade och flitiga ut, och fröken Söderberg själf undervisade dem. Gossarne gjorde rot- och grytborstar under ledning af en rask och hurtig fröken från Stockholm. Skåpen voro fulla med påbörjade och avslutade arbeten och modeller. När föreståndarinnan öppnade dörrarne, för att jag skulle få beskåda skåpens innehåll, såg jag, hur barnen kastade förstulna blickar på hvad deras redan uppnådda färdighet kunnat åstadkomma. Där funnos färdiggjorda rot- och grytborstar, nyststjärnor, julgranskorgar, sprattelgubbar och leksaksvaggor i mängd, påbörjade borstar, korgar och bastofflor m. m.

Flere beställningar på diverse artiklar ha redan ingått. Detta roar och eggat naturligtvis barnen mycket, de sågo också helt viktiga ut, när jag köpte ett par af deras nyfärdiggjorda borstar. Betalningen för barnens arbeten går till materialinköp, och man hoppas, att sagda inkomster åtminstone skola betäcka omkostnaderna för dessa inköp. För att en arbetsstuga för sextio barn skall kunna bära sig, måste inkomsterna uppgå till minst två tusen kronor om året. Hagalunds arbetsstuga sysselsätter nu femtioåtta barn, men dess säkra inkomster uppgå endast till ungefär en fjärdedel af hvad som behöfs.

Då barnen hade kommit riktigt i gång med sina olika sysselsättningar, föreslogo vi, som hört att de brukade sjunga till arbetet, att de skulle taga upp en sång. Och snart ljöd taktfast, friskt och gladt först en vintervisa och sedan »Mors lilla Olle». Fingrarna arbetade ifrigt, tråden dansade, snörena slogo starka knutar om rotvipporna och sången ljöd barnaklar och hurtig — där rådde en stämning af flit, ordning och förnöjsamhet.

Åt den studerande ungdomen.

Experiment väcka intresse för kemien och förtydliga dess grunder.

Wilhelm Beckers Skol-Laboratorier, 57 cm. höga, 33 cm. breda och 16 cm. djupa ekskåp, prydliga och synnerligen praktiskt inredda med såväl kemikalier som diverse utensilier.

Innehåll: Natriumkarbonat, Kalisalpeter, Klorbarium, Kaliumbikromat, Järnvitriol, Klorhydrat kali, Blodlutssalt gult, Blodlutssalt rött, Svafvelsyra, Salpetersyra, Saltsyra, allt i glasburkar och flaskor med väl inslipade proppar.

Sprittampa, Profrör, Retort, Gasutvecklingsflaska, Afdestningskålar, Mensur, Glaskolfvar, Glastrattar, Glasstafvar, Glasbägare, Blåsrör, Gummislang, Lackmuspapper, Filtrepapper.

Ställningar till retort, profrör och skålar.

Allt väl ordnad och inpassad på bestämda platser.

Pris kompl. kr. 35: —.

Wilh. Becker,

Kungl Hofleverantör. STOCKHOLM.

Fröken Söderberg visade oss äfven de andra rummen hvaribland slöjdrummet, som ståtade med två hyfvelbänkar och ej mindre än sex fullständiga verktygslådor, de förra skänkta af professor-skan Retzius, de senare af baron von Essen på Helliden. En slöjdekunnig skollärare i grannskapet har jämte sin likaledes slöjdekunniga fru erbjudit sig att lämna barnen undervisning i snickerikonsten.

Vidare besågo vi föreståndarinnans eget rum, jungfrukammaren och köket; de voro alla utom köket tämligen illa uppvärmda af dåliga små kaminer, men för öfrigt trefliga. Köket var rymligt och bra och där stod för tillfället en frivillig hjälpredda och rödde i en gryta med kål, kokt »på sju kälhufvud, men det går nog åt,» sade hon skrattande. Ett bra tillskott i matförrådet är fru Amundsons fyra tunnor potatis. Ja, barnen sågo nog ut, som om de kunde behöfva ett godt mål mat. Fröken Söderberg är endast bekymrad öfver att hon ej kan taga emot flere ungdomar; utrymmet skulle nog tillåta det, men omkostnaderna icke. Många små Hagalundsborn komma och bedja att få vara med om arbetet, utan att få mat, men det går tyvärr ej för sig. Det visar emellertid, att stugan fyller ett behof. Det är främst de mest behöfvande, som efter ett mycket noggrant urval antagits. En fast tjänarinna, som är kunnig i matlagning, är anställd, och det är meningen, att de äldre flickorna skola deltaga i matens tillagning under hennes och fröken Söderbergs uppsikt.

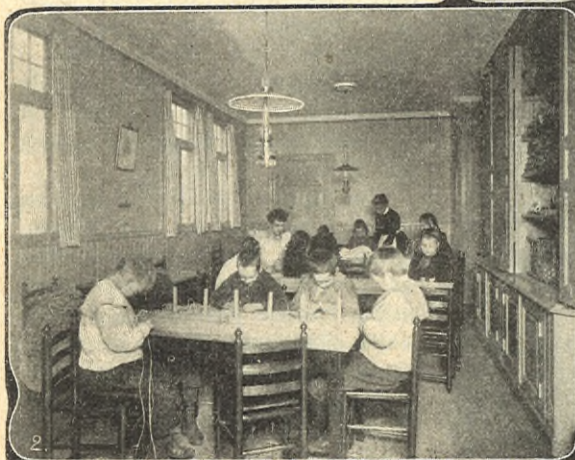
Ja, nu hade vi sett allting, utom källaren och vinden, och det var tid för oss att gå.

»Adjö!» ropade barnen i korus, och så befunno vi oss ute på bergsknallen i mörkret igen. Efter att ha snafvat i åtskilliga gropar, hamnade vi lyckligen på trätrottcaren, som förde genom Hagalund ned på stora landsvägen, längs hvilken vi fortsatte förbi kyrkogården in till Stockholm. Mörka vägar i allt slags väder och väglag ha såväl lärare som barn att vandra till arbetsstugan, men målet är värdt denna möda, ty arbetsglädje är livets bästa gåfva för hög som låg.

M. L.

GLÖM EJ

JUBILEUMFONDENS SPARBÖSSOR.

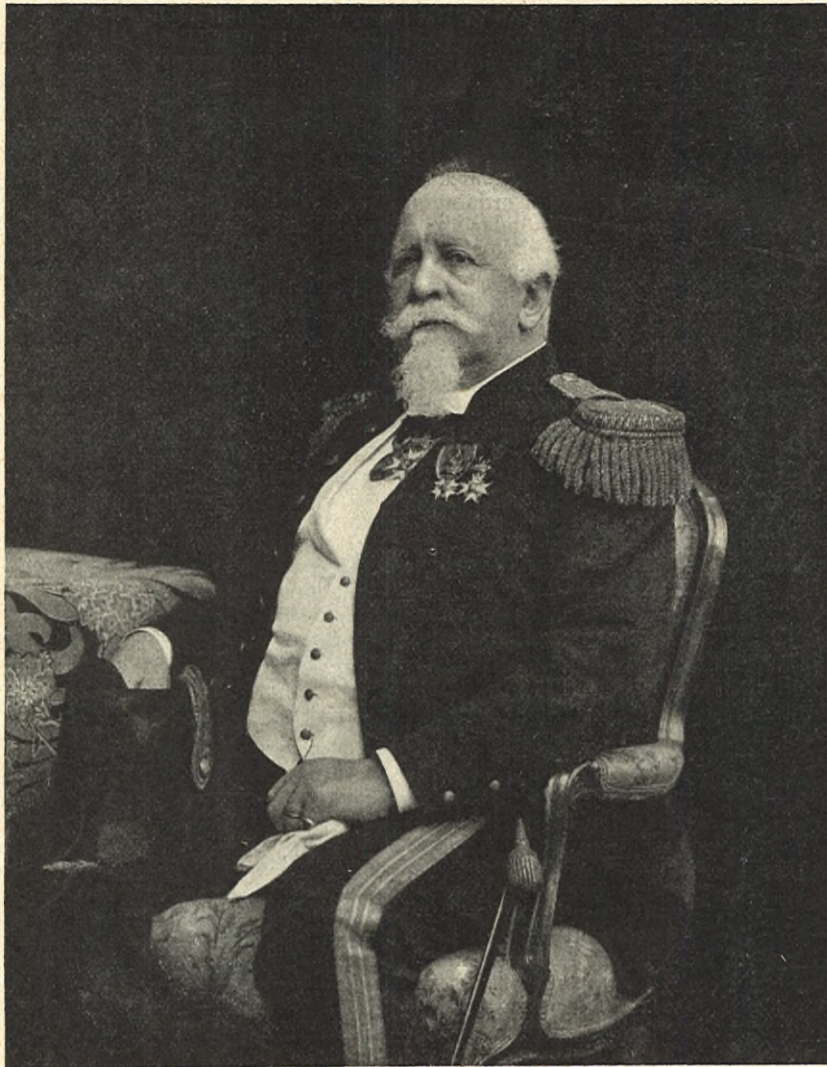
BILDER FRÅN ARBETSSTUGAN I HAGALUND. 1. BYGGNADENS YTTRE. 2. HANDARBETSSALEN. 3. SLÖJDRUMMET. 4. KÖKET. A. BLOMBERG FOTO.

GREFVE C. G. LEWENHAUPT PÅ ASKE.

INVID SEGELLEDEN mellan Stockholm och Uppsala snedt emot Sigtuna ligger det kända herresätet Aske med sitt i italiensk villastil uppförda corps de logis, omgivet af en välskött park, dyrbara växtgrupper och en omfattande trädgård med sina växt-hus. Ekonomihuset är prydziga och arbetarbostäderna tidsenliga, allt vittnande om ordning, om-tanke och smak. Godset med underlydande gårdar utgör också en rätt betydande possession med omkring 640 hektar under plog.

Ägare till detta herresäte är sedan 32 år greve Carl Gustaf Lewenhaupt, hvars bild i dag pryder Idun. Född i V. Vingåker den 10 februari 1834 och son till d. v. öfverstekammarjunkaren greve Claës Axel Lewenhaupt och friherrinnan Wilhelmina Charlotta Beck-Friis, ingick han efter slutad kurs vid krigsskolan vid kungl. Södermanlands regemente 1855 som underlöjtnant, hvarifrån han som kapten tog afsked 1874.

I en lång följd af år ha greve Lewenhaupts tid och duglighet tagits i anspråk af de församlingar, hvars främste man han städse varit och erkänts vara. Sälunda har

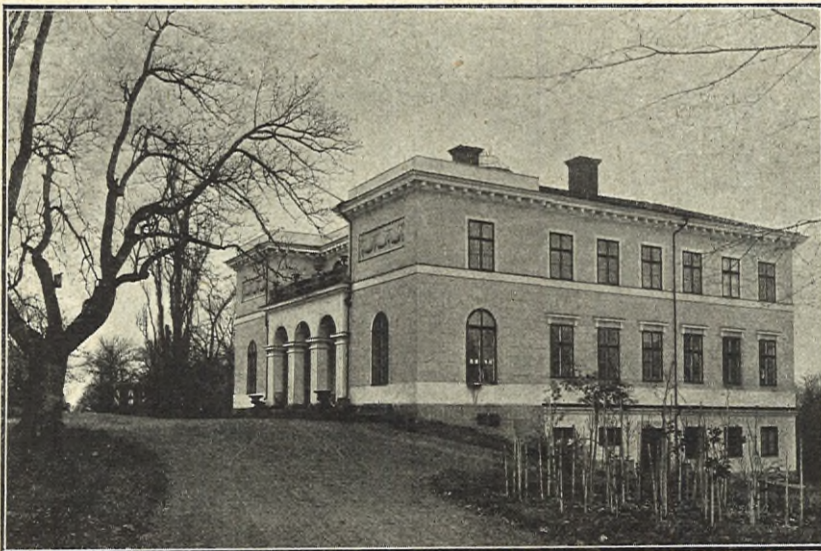

GREFVE C. G. LEWENHAUPT.

GREFVE LEWENHAUPT VID SLÖJDBORDET I SITT ARBETS-RUM.

han i 23 år varit kommunalstäm-mans och kommunalnämndens i Håtuna ordförande, hvilka befattningar han för ett par år sedan, trots allas önskan att han skulle kvarstå, lämnade och vid hvilket tillfälle han af församlingsmedlemmarne fick mottaga ett vackert synligt bevis på deras djupt kända tacksamhet, tillgifvenhet och vördnad. För Håtuna kyrkas sättande i värdigt skick har greve Lewenhaupt visat stort intresse, likaså för slöjdundervisningens praktiska bedrivande — något helt naturligt, då han själf med framgång idkat denna konst. Folk-

ASKE HERRESÄTE I UPPLAND. KLEMMING FOTO.

skolan har han lämnat kraftiga understöd. Ja, allt som kunnat lända till kommunens gagn och heder har varit föremål för hans omsorg och har han härigenom rest sig en vacker minnesvärd i tacksamma församlingsbors erkännande.

Förutom detta har greve Lewenhaupt varit ordförande i Håbo och Bro hushållningsnämnd — i länets hushållningssällskap är han hedersledamot — mångårig ordförande i allmänningstyrelsen och sedan 1881 ledamot af Kungl. Landtbruksakademien.

Har greve Lewenhaupt sälunda länge verkat på skilda områden och särskildt inom den församling, där han har sitt hemvist, så har han ock under dessa många år varit för sina talrika underhafvanden och tjänare icke blott den humane och rättvise husbonden, utan äfven den för deras trefnad och väl intres-

serade, med dem varmt kännande vännen. En hel stab af gamla tjänare med medalj för långvarig och trogen tjänst bär äfven vittnesbörd härom. Kan det vackra ordstäfvet »noblesse oblige» tillämpas på någon, så är det i sanning på denne nu 70-årige ädling med sitt flärdlösa, i en alldeles säregen grad hjärtevinnande, patriarkaliska och nobla väsen. Icke underligt då att Aske städse varit en gärna uppsökt plats för grannar och vänner från vidt skilda orter, hvilka alla där funnit icke blott öppna dörrar, utan äfven öppet hjärta.

Helt säkert ilade också många tankar den 10 februari, på grevens 70-åriga födelsedag, till honom med en varm önskan, att han ännu länge måtte få lefva och verka på sitt vackra Aske till sina många underhafvandes fromma, till barns, barnbarns och talrika vänners glädje.

—R.

INFÖR KRIGET.

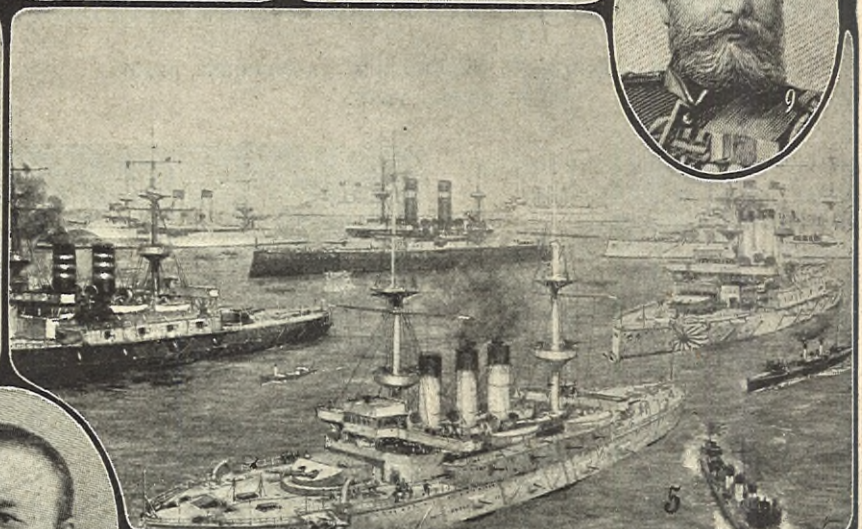
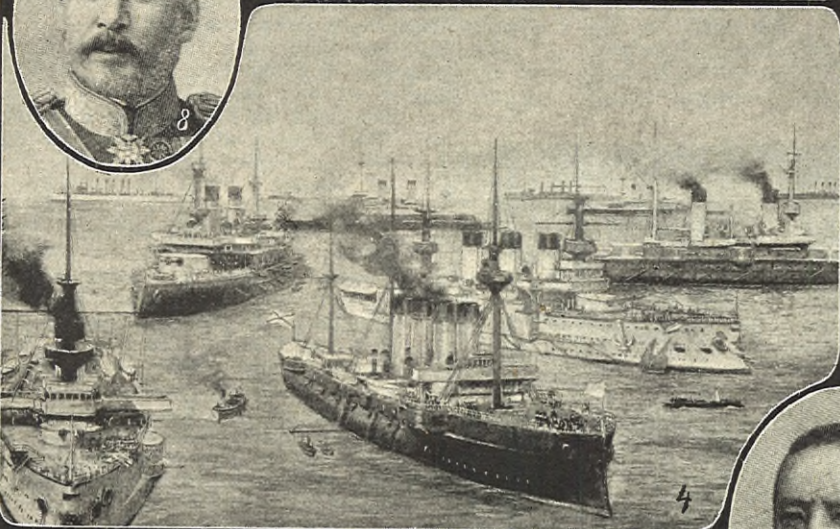
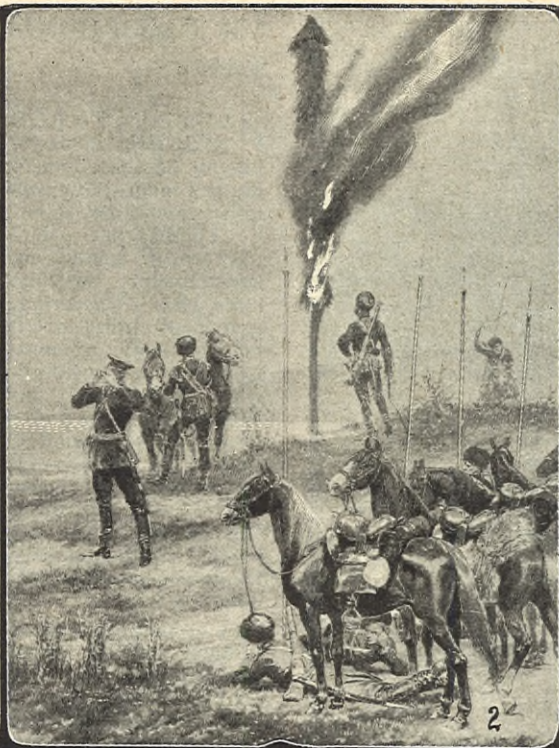
VECKA EFTER VECKA har den fjärran Österns horisont höljts af krigsfarans svarta moln och världen har väntat att få se den första blixten göra en remna i skyarna och inleda ovä-

PORSLINKABINETTET PÅ ASKE.

dret, hvars åskor hörts svagt mullra i fjärran. Men gång efter annan har det liksom lättat i den af krigets elektricitet laddade atmosfären, och möjligheten af en konfliktens fredliga lösning har ej synt utsluten.

Nu tyckes emellertid stormen vara i annalkande, enär Japan, enligt hvad telegrammen i början af veckan förmälde, beslutit inställa vidare förhandlingar samt kalla sändebudet jämte hela legationspersonalen tillbaka från Petersburg, en åtgärd som naturligtvis haft till följd, att Rysslands kejsare befallt sitt sändebud i Tokio jämte hela persona-

INFÖR KRIGET. 1. KEJSAR NICOLAUS AF RYSSLAND, INSPEKTERANDE SINA TRUPPER. 2. KRIGSFACKLAN TÄNDES. ALARMSIGNAL VID EN KOSSACKPOST I MANDSCHURIET. 3. KEJSAR MUTSUHITO AF JAPAN. 4. DEN RYSKA FLOTTANS FÖRNÄMSTA FARTYG. 5. DEN JAPANSKA FLOTTANS FÖRNÄMSTA FARTYG. 6. DEN RYSKA ARMÉNS UNIFORMER. (1. HÄSTGARDIST. 2. INFANTERIST. 3. TJERKESSISK KOSSACK. 4. HUSAR. 5. LANCIER. 6. TRUMSLAGARE.) 7. DEN JAPANSKA ARMÉNS UNIFORMER. (1. KAVALLERIOFFICER. 2. INFANTERIOFFICER. 3. LANCIER. 4. TRUMPETARE. 5. INFANTERIST. 6. KAVALLERIST.) 8. GENERAL TERAOUTCHI, JAPANS KRIGSMINISTER. 9. AMIRAL ALEXEIEFF, STÅTHÅLLARE I RYSKA OSTASIEN. 10. GREFVE TARO KATSURA, JAPANS PREMIERMINISTER. 11. MARKIS ITO, JAPANS MEST ANSEDDA STATSMAN.

SABBATSBERGS SJUKHUS' 25-ÅRSJUBILEUM. KONUNGENS BESÖK.
A. BLOMBERG FOTO.

UR DAGSKRÖNIKAN.

SABBATSBERGS SJUKHUS' 25-årsjubileum begicks den 4 dennes inom sjukhusets murar med en anslående högtidlighet och i närvaro af konungen, statsminister Boström, statsrådet Westring, generaldirektör Linroth och ledamöter af medicinalstyrelsen, sjukhusets öfverläkare dr Warfvinge, samt andra dess styrelseledamöter, nuvarande och förre öfverståthållarne Dickson och Tamm, stadsfullmäktige samt ett flertal representanter för den medicinska världen.

I sammanhang med jubileet skedde äfven invigningen af det Dannströmska konvalescenthemmet, som nu står fullt färdigt.

Den bild från högtidligheten, vi återgifva i dagsnumret, framställer konungen utanför

sjukhuskomplexet, åtföljd af öfverläkaren dr Warfvinge, som går på hans vänstra sida, medan till höger om honom synas drottningens representant, öfverhofmästarinnan friherrinnan Ebba Åkerhielm, samt dr C. Nyström, hvilken höll högtidstalet.

*

KONUNG OSCARS JUBILEUM FIRADES I KONSTANTINOPEL bl. a. genom gudstjänst i Legationens kapell. Den ytterst fåtaliga kolonien vållar, att endast sällan någon skandinavisk gudstjänst där kan äga rum; de grekiska protestanterna i sultanens stad hafva därför fått låna detsamma och fira därstädes hvarje söndag sin gudstjänst. Kapellet har hittills erbjudit en synnerligen fattig anblick; den nye ministern, friherre Beck-Friis, har emellertid lifligt intresserat sig för dess utsmyckande; med sina målade fönster, sina nya altarkompendier, den lilla originella och smakfulla predikstolen erbjuder numera det lilla kapellet ett synnerligen täckt och stämningsfullt intryck. Konungens jubileum, hvars frände i Konstantinopel i hög grad förhöjdes genom det norska skolskeppet »Ellidas» därvaro, samlade på ministerns kallelse hela den därvarande kolonien och »Ellidas» officerare och manskap till den lilla kyrkan, där omväxlande svenska och norska psalmer sjöngos och den tyske ambassadpastorn, den blide och afhållne pastor Suhle, officierade, klädd i beskickningens för första gången sedan långa tider framtagna purpurroda mässhake. Härefter höll han på tyska från predikstolen en varmhjärtad predikan, nedkallande välsignelse öfver brödrarikernas åldrade och älskade monark.

Den bild, som Idun i dag återgifver, är tagen af vår landsman hoffotografen Berggren några dagar därefter, då den del af Ellidas besättning som icke på kungadagen hade tillfälle närvara, af ministern var inbjuden till legationen och därvid jämväl besökte kyrkan, där »gutterne», ackompanjerade på orgel af ministern, afsjöngo några psalmer. Den officer, som på bänken till höger närmast gången (vid sidan af vice konsuln, grefve Mörner) ser mot åskådaren, är »Ellidas» populäre läkare dr Thaulow (en bror till den kände målaren), som tvänne gånger såsom fältläkare deltagit i Turkiets krigsöretag och med anledning där-af särskildt uppmärksammades af sultanen vid den galamiddag, som han den 29 januari gaf för beskickningen och Ellidas befäl.

*

ETT STYCKE ORIENT vid Brunkebergstorg. S. de C. (Soeurs de charité), det i hufvudstaden kända välgörenhetssällskapet, som har till syfte att bespisa fattiga barn och äfven äldre personer, hvarjämte sällskapet förfogar öfver ett eget barnsjukhem, hade i förra veckan anordnat en basar till stärkande af sin ekonomiska ställning. Basaren hade formen af en orientalisk karavanseraj och företedde en mycket färgvacker och liflig anblick. Särskild uppmärksamhet tilldrog sig en kinesisk butik med fem förtjusande kinesiskor i äkta dräkter. Hela den utomordentligt intressanta och vack-

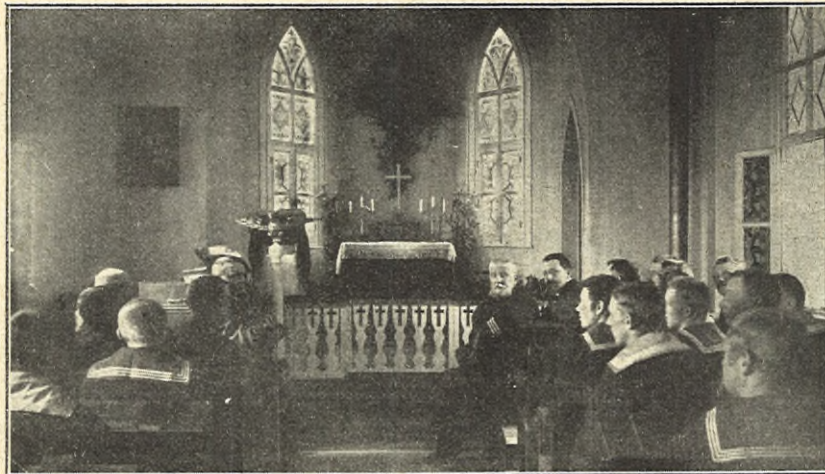
len vid därvarande kejsarliga legation att oförtöfvadt dryta upp från Japans hufvudstad.

Signalen till krig är därmed så godt som gifven och själfva krigsförklaringen knappast annat än en återstående formalitet. När dessa rader komma under våra läsares ögon, har kanske drabbningen redan börjat.

Detta rysk-japanska krig torde bli det största och mest omgestaltande världen bevittnat, sedan tyskarne 1870—71 beröfvade Frankrike Elsas-Lothringen. Å den ena sidan det stora kristna Ryssland, å den andra det hedna Japan, båda lika kraftiga. Ett färgadt folk mot ett hvitt, jämgoda till sina resurser; men denna gång föreligger den sällsamma omständigheten, och det torde bli det färgade, d. v. s. det hedniska folket, som kommer att stå som de kulturella rörelsernas främjare. Konfliktens följder, om kriget bryter ut, äro gifvetvis omöjliga att beräkna, men ett är visst: denna den mongoliska världens inmängning i världscirkulationen skall bli af betydelse för hela mänskligheten.

För Japan är krigets politiska mål öfverherraväldet i Östasien, fotadt på besittningen af Korea och ett förbund med ett orubbadt Kina; för Ryssland Japans fördrifvande från fastlandet och en fortgående utvidgning af dess maktsfär i Kina. Under sådana omständigheter torde det militära målet för båda parterna blifva Koreas besittningstagande samt naturligtvis en sträfvan att tillfoga hvarandras stridskrafter så stora nederlag som möjligt.

I vårt dagsnummer meddelas en serie intressanta bilder till krigskrönikan samt porträtter af de båda stormakternas härskare, Rysslands och Japans kejsare. Äfven bjuda vi bilder af Japans krigs- och premierminstrar, general Teraoutchi och grefve Taro Katsura, amiral Alexejeff, ståthållare i ryska Ostasien, samt markis Ito, Japans mest ansedde statsman och fredspartiets hufvudman.

GUDSTJÄNST I SVENSKA LEGATIONSKAPELLET I KONSTANTINOPEL UNDER NORSKA KADETTERNAS BESÖK.

FRÅN S. DE C'S ORIENTALISKA BASAR. A. BLOMBERG FOTO.

ra kinesiska uppsättningen var ett lån af dr. Sven Hedén.

För öfrigt hade hela österlandet stämt möte i basarlokalen vid Brunkebergstorg, och från det heta Indiens djungler var äfven djurvärlden representerad af tigrar, krokodiler och en elefant, hvilken senare på sin rygg bar en indisk lyckoflicka.

Vi meddela här invid en bild från dessa basarens lysande scenerier, som hade till arrangör den i slika ting sakkunnige och smakbegåfvade amanuensen Folcker.

PARET VON GRUMME. DE POPULÄRA HJÄLPARNE FRÅN AALESUND.

HÄR INVID ha vi nöjet meddela bilderna af den svenskfödde tyske fregattkaptenen Ferdinand von Grumme och hans unga maka, hvilka för sitt offervilliga, ja, vi kunna nästan säga hjältemodiga bispringande af de nödlidande efter Aalesundsbranden förvärfvat sig den varmaste tacksamhet och popularitet öfver hela Norge, hvilken särskildt tog sig uttryck i stormande ovationer, då de här om dagen på hemfärden passerade Kristiania.

Fregattkapten von Grumme har, som bekant, varit befälhafvare för den undsättnings-expedition, som kejsar Wilhelm med storartad frikostighet afsände till den förolyckade norska staden, och hans maka, som åtföljde honom på den ansträngande färden, har icke skytt någon möda att bittida och sent bistå vid arbetet för de nödlidande.

Hr von Grumme är Stockholmsbarn, son till fabrikör Grumme, grundaren af den bekanta stora såp-, tvål- och parfymfabriken och hans maka. Född 1860, var von Grumme extrakadett vid svenska sjökrigsskolan åren 1874—76.

Vid jultiden sistnämnda år begaf han sig till Tyskland, där han två år senare vann inträde i marinen. Officer 1881, blef han löjtnant 1885 och steg sedan snabbt i graderna, till dess han förlidit år utnämndes till kommandörkapten af första graden. Åren 1897—99 tjänstgjorde von Grumme på »Hohenzollern» som navigationsofficer och sekond, och från denna tid förskrifver sig kejsar Wilhelms personliga vänskap för honom.

År 1900 blef von Grumme adlad. Sedan några år är von Grumme gift med grefvinnan Ellen Douglas, tyska till börd, hvilken, som sagdt, nu varit honom följaktig på resan till Aalesund och där biträdt vid fördelningen af lifsmedlen och förnödenhetsartiklarna bland de brandskadade samt klädd i sjuksköterskedräkt tagit vård om de sjuka.

ETT BLOMSTER PÅ VÄGEN. TIDSBILD AF QUID VITA.

Hvad mening låg i rosens lif?
O, skapare, ett svar mig gif!

GRETA drog upp till säters, sjungande och glad. Aldrig hade sätervallen lockat hennes håg, dragit hennes sinne till sig såsom just det året. Hon undrade själf öfver tonerna, som stormade fram ur hennes barm. Aldrig hade de i sådan yrande fröjd dansat öfver hennes läppar eller så smugit sig fram drömmande och vemodiga för att lägga sig till ro djupt in i snären.

»Det kommer att gå illa för dig i sommar, Greta,» sade Petter, drängen, som följde efter med häst och kärra, lastad med säterjantans

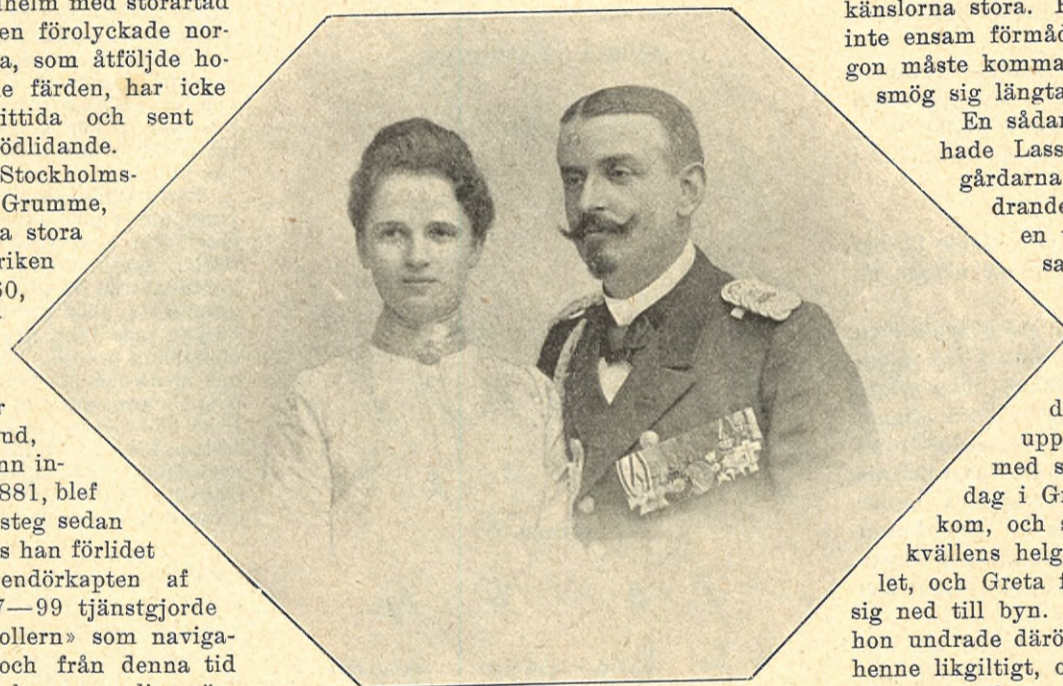
kläder och med hennes matförråd för sommaren. »Vargen kommer och rifver något af kreaturen eller också kommer där ett annat odjur. Olycka eller sorg stundar, då man börjar ett företag med mycken fröjd, brukade alltid min mor säga. Pass på du, Greta, och akta dig! Du kommer inte att sjunga så där, då sommaren är förbi och kreaturen skola till byn igen.»

»Gud bevare oss!» svarade Greta och tystnade med sin sång. »Mätte inte något ondt hända!» Hon tänkte närmast på kreaturen, sig själf tänkte hon mindre på. Det fanns mycket ondt i skogen, odjur och trolltyg, och hon stod i ansvar för kreaturen. »Du spår inte godt du, Petter, du ser i mörkt du,» tillade Greta. »Jag sjunger alltid, då jag drar upp till sätern, och jag sjunger också, då sommaren är slut däruppe på fjället och jag går ner till byn igen. Jag tror dig inte. Du är dum du, Petter.»

»Men du har aldrig sjungit som i år, du har aldrig haft så brått med sätern som i år. Det bådär för något. Tro mig, du!»

»Jag vill inte tro dig.»

Och Greta stämde upp en sång. Men det var för underligt: tonerna klingade inte som

FREGATTKAPTEN OCH FRU FERDINAND VON GRUMME.

förr. Det var, som om de inte vågade sig fram, som om de smögo sig undan, hit och dit, darrande och rädda.

»Usch, Petter, du har tagit sången ifrån mig, jag kan inte sjunga mer. Det är det onda, som har händt, och det kom från dig. Det är ondt nog att spå ondt. Pass på du, Petter, att Gud inte straffar dig för dina onda spådomar.»

»Men jag ville dig inte något ondt, Greta, jag ville bara varna dig. Det är just det, som varseln är till för, sade mor min. Man blir uppmärksam på sig själf och är på sin vakt och så räddar man sig ibland för det onda. Jag bara ber dig, som mor skulle ha bedt mig, om hon hört mig så där glad. Pass på och var på din vakt, skulle hon ha sagt.»

Men Greta hörde inte längre på Petter. Hon hade vikit af vägen och jagade en unge, som tycktes vara vid samma muntra lynne, som hon själf var. Hon fick kon fram till vägen, och så bar det af uppför bland stenar och stubbar, och Petter blef efter med sin häst och sin kärra. Det gick inte att sjunga längre, vägen var brant och kom hjärtat att

bulta. Men tänka kunde man, och Greta gick och tänkte på hvad Petter nyss hade sagt. Det var för underligt, att hon varit så glad nyss. Hon visste ju, att mången kväll skulle hon komma att sitta ensam på sätern och längta ner till byn, längta efter ljudet af en människoröst, efter någon att tala med. Det var något underligt med sätern, något som hon aldrig rätt kunde tyda. Hon tyckte ibland, att det liksom hvirflade omkring henne däruppe i den ljusa, rena luften, hvirflade som af fågelvingar och fågelkvitter; och foten blef lätt och lifvet lustigt, och hon måste skratta, fastän där ej fanns något att skratta åt, och hon måste sjunga, bara låtar ibland, då hon ej fick fatt på några ord. Det var i den tidiga, solbelysta morgonen, då fjället glittrade som guld och dagen icke var genomlevvad. Men i kvällen, då solen sänkte sig och försvann och fågelsången tystnade, då var det annorlunda. Medan hon satt på trappsteget utanför stugdörren ensam i den stora tystnaden, kommo sådana underliga tankar och känslor. Då kunde hon hvarken sjunga eller le. Då var det, som om luften varit genomväfd af drömmar, som om det hviskat inne i snären, som om hon inte rätt förstod sig själf. Då blefvo tankarna många och känslorna stora. Hon kände det, som om hon inte ensam förmådde bära dem, som om någon måste komma och hjälpa henne. Och så smög sig längtan in bland drömmarna.

En sådan kväll den förra sommaren hade Lasse, drängen i en af granngårdarna nere i byn, kommit vandrande upp till sätern hvisslande i en vasspipa. De hade suttit tillsammans på trappsteget i den ljusa sommarkvällen, och det föll sig lätt för Greta att ge bort sig själf och bli Lasses fästmö. Hvarje lördagskväll kom sedan Lasse upp till sätern, och lördagen med sin väntan blef som en helgdag i Gretas säterlif. Men när hösten kom, och sätern stängdes, blef lördagskvällens helgdagsstämning kvar på fjället, och Greta förmådde inte taga den med sig ned till byn. Hon kunde inte förstå det, hon undrade däröfver, men nere i byn var det henne likgiltigt, om det var Lasse hon mötte på vägen eller någon annan af byns pojkar. Och nu hade Lasse på våren rest till Amerika, och Greta förstod, att de aldrig mer skulle se hvarandra. Hon hade inte haft några tårar, då han sade henne farväl, och när han talade om, att hon skulle komma efter honom till det främmande landet, log hon blott. När Lasse så hade rest, tänkte ej Greta mera på honom.

Men nu skulle hon upp till säters igen, nu kom hon att tänka på Lasse. Nu skulle lördagarna bli som de andra dagarna i veckan: ingen att vänta på, ingen att längta efter, ingen att sitta och språka med därute på trappsteget i kvällen, då det var så där underligt stilla rundt omkring, och tankarna flögo vida som himmelens fåglar. Hon kunde inte förstå, att hon känt sig så glad nyss och att hon kunnat sjunga så. Hvad hade kommit åt henne? Och Petter hade spått olycka. Hon blef rädd.

»Mätte det inte hända kreaturen något!» sade hon, då hon motade in dem på sätervallen.

Den första tiden hade hon mycket att syssla med och föga tid för tankar. Men så kom den tid, då det blef stunder äfven för tankar och längtan. Det blef så ödsligt däruppe, så underligt, i synnerhet då det led mot lördags-

Förnämsta tvättmedel

Äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS
Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS
Prima Tvätt-Tvål

kvällen. Hon försökte att sjunga, men tonerna stannade kvar i hennes bröst, de ville ej ut. Ibland tog hon ner psalmboken från hyllan ofvanför fönstret och läste högt därur för sig själf. Och så kommo tårarna, och det lättade hennes sinne.

En söndagsmiddag, då kreaturen voro i inhägnaden och Greta höll på att göra upp eld under potatisgrytan, fick hon höra ljud af skratt och människoröster. Hon sprang ut i solljuset och fick se två unga studenter komma gående uppför sätervallen. De buro ränslar, och de viftade med sina hvita mössor åt henne.

»Hallå! Har du något i matväg därinne i stugan, så fram med det! Vi ä' hungriga som vargar. Du skall få penningar i stället.»

Ränslar och rockar och mössor kastades i gräset.

»Har du någon filbunke?»

Visst fanns det filbunke. De skulle få den bästa hon hade. De skulle få så många de ville ha.

Och så var med ens den stora tystnaden på sätern bruten. Där var skratt och glam och stoj. Mjölkboden undersöktes, man måste se, hvad som fanns, och fällbordet i stugan slogs upp och allt, som ätbart var, sattes fram. Hejsan! Mera eld under pannan, varm potatis måste man ha. Och ved stoppades under potatisgrytan, och det sprakade och brann och potatisen puttrade och kokade och Greta blef aldeles hufvudyr af skratt och skämt och stök.

En af de två männen hade kastat sig rak lång på sätet innanför dörren och låg och såg på, hur den andre vände upp och ned på allt i stugan och mjölkboden och hur han svängde om med Greta. Han, som låg på bänken, sade ej mycket, men så hade den andra så mycket mer att säga, ord så lustiga, att Greta höll på att dö af skratt.

Det var en munter middag. Greta hade aldrig varit med om maken. När de ätit, kastade de sig i gräset utanför stugan, där skuggan föll bred och sval, och Greta satte kaffepannan på. Och så drucko de kaffe ute i gräset.

Längtade hon inte däruppe i ensamheten? Hvad tänkte hon på, när hon gick i skogen och vallade? Hade hon någon hjärtevän där nere i byn? Kom aldrig någon upp till henne? Måste hon vara ensam där hela sommaren?

Jaså, de hade varit där vid midsommargelgen, men nu skulle hon vara ensam ända till hösten. Och ingen hjärtevän. Hvad tänkte pojkarne på där nere i byn?

Innan Greta visste ordet af, stod solen vid skogsbrynet, och främlingarna satte sina rockar och ränslar på, och så voro de försvunna, och det var åter tyst på sätern.

En vecka har gått förbi. Det är lördagsafton. Greta står i stugdörren och ser ut öfver sätern. Sysslorna för dagen äro undanstökade. Det är tankarnas stund. Men Greta

är rädd för tankarna. Hon börjar tro, att skogsrån har förtrollat henne. Hon blir ofta så underlig till mods. Hvarför är hon inte nöjd? Hvarför är det inte lugn i hennes inre såsom den första sommaren där uppe? Hvad väntar hon ständigt på? Om kvällen väntar hon på morgonen och om morgonen väntar hon på kvällen. Hon förstår sig inte själf. (Forts.)

MELINS STENOGRAFI I FEM LEKTIONER.

(FORTS. FR. FÖREG. NR.)

Första lektionens öfningsuppgift.

[Handwritten shorthand examples]

ANDRA LEKTIONEN.

Vokaler

[Handwritten vowel symbols]

Konsonanter

[Handwritten consonant symbols]

Exempel

[Handwritten example symbols]

li be böba pipa pappa

[Handwritten example symbols]

vi väl (h)vila få iför

[Handwritten example symbols]

falla fasa bara bana ananas

[Handwritten example symbols]

ju shy massage kjock Suellera

[Handwritten example symbols]

ör unga fanga hugga melon

[Handwritten example symbols]

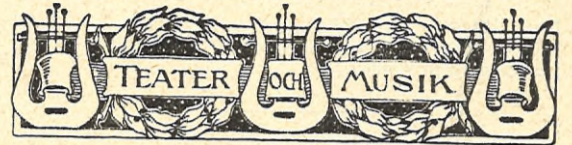
havari ämbar Svannamagasinet

Dem som önska ett större antal öfningsexempel hänvisa vi till Melins lärobok (10. upplagan), som finnes i alla boklädor.

¹⁾ Obs.! att tecknen för »n» och »s» skrivas åt höger nedåt.

Öfverför till stenografi: by ebb arab apa affär (h)vem höra kula flagga folk flock finger fingro baron hot sy söka ja jo sjuk kyla rosen farmor Babylon fick fog karafin Borås min simma dividera duga sedermera ambassadör.

(Forts.)

KUNGL. TEATERN har under de senaste veckorna några gånger uppfört Ad. Adams lilla nätta enaktsopera »Nürnbergdockan», senast å barnföreställningen sisl. fredag. Den melodiosa operan får här ett nästan elevmässigt utförande, i det teaterns yngsta eller svagaste krafter framsläppts i densamma. Anmälaren kunde ej undgå att göra en jämförelse med en föreställning af »Nürnbergdockan», som han för några år sedan bevistade å hofoperan i Dresden, där teaterns bästa krafter bidro att gifva utförandet af den graciösa operan karaktären af en verklig mönsterföreställning. Berthas roll utfördes sålunda af fröken Wedekind, teaterns främsta koloratursångerska med stor dramatisk talang, medan den berömda Scheidemantel af Millner gjorde en af de uppsluppaste och roligaste prestationer, som skådats å en operascen, allt under det hans oförlitliga baritonstämma fick tillfälle att göra sig gällande i all sin glans. Äfven de båda andra rollernas innehafvare, särskildt Nebuschka som leksaksfabrikanten, stodo värdigt vid sidan af de nyssnämnda. (Apropå Scheidemantel — det vore verkliga en sångare, som på grund af sin framstående både vokala och dramatiska talang förtjänade värfvas för ett gästspel å vår k. teater. Det skulle säkerligen lifligt intressera både våra egna operaartister och vår publik.)

Föreställningen i fredags, som afslöts med den pantomimiska baletten »Barnens juldröm», följdes emellertid med glad uppmärksamhet af hela den talrika ungdomliga publiken, som väl dock skänkte hufvudparten af sitt intresse åt k. logen, därifrån konungen, som infunnit sig strax före balettens början, med liflig uppmärksamhet följde de ungas oförställda glädje. Till sist framställdes en vacker och anslående apoteos, utvisande huru konungens byst bekransades af en genius, medan Svea och Nore höllo vakt vid den bysten uppbärande piedestals fot. När ridån gick upp för denna apoteos, uppstämde kungssången, som af publiken åhördes stående. Konungen var synbarligen djupt rörd öfver den oförmodade hyllningen.

— »Tosca», Puccinis opera, som rönt så stort framgång å utlandets operascener, gifves å k. teatern första gången i nästa vecka.

VASATEATERN har åter öppnat sina portar för operetten, i det »Grefvinnan Pepi» där i onsdags f. v. höll sitt intåg. Musiken är af en viss Reiterer arrangerad på grundvalen af några dansmelodier af Johann Strauss, ett par rätt pikanta och medryckande. Texten företer ett godt uppslag i första akten, hvilket förf. dock ej förmår fullfölja i andra akten och ännu mindre i tredje och sista, som vimlar af rena fångheter. Bifallet, som var rätt lifligt efter den första akten, slappades mer och mer och efter den sista gick ridån upp endast en gång. Något långt lif är sålunda och detta helt naturligt ej beskärft denna nya operett. Bland de uppträdande må endast nämnas hr Bergström som den bäst röstbegåfvade, frkn Berentz i titelrollen för sitt goda kuplettöfdrag samt hr Lund för sin roliga teateragent och hr Ringvall som den lefnadsglade och originelle grefve Adam.

Sedan ofvanstående skrivits, har operetten redan nedlagts för den gamla bepröfvade »Läderlappen».

RUNEBERGSMINNET med anledning af 100-årsdagen af skaldens födelse högtidlighölls å Svenska teatern med en minnesfest, tillkommen på föranstaltande af ett antal här bosatta finnar tillika med en del framskjutna personligheter ur hufvudstadens litterära kretsar.

Salongen var besatt till sista plats af en delvis mycket elegant och distinguerad publik och det gungade en stämning af högtid i den varma atmosfären. Den sjungande finska dialekten bröt sig melodiskt mot högsvenskans mera nyktra rytmen, och när Björneborgsmarschens toner brusade genom den färgstrålände och parfymmättade salongen med hälsning från snöhöljda finska slagfält och tallmoar, var det naturligtvis finnarne, som först och impulsivt kände sig manade att resa sig från stolarna, medan vi reserverade svenskar först

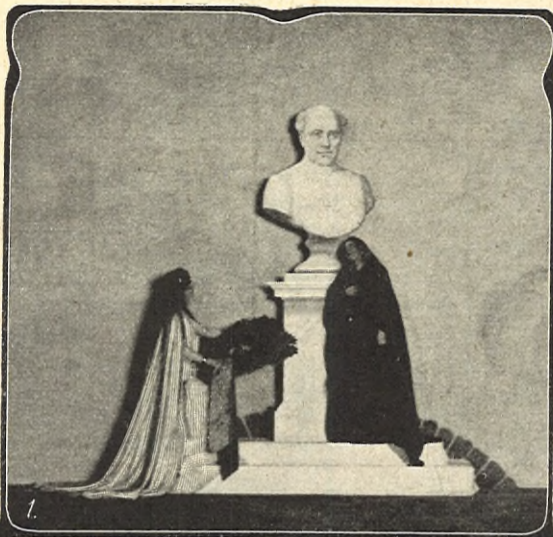
SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

togo oss en liten funderare, huruvida vi ville äfventyra vår värdighet som korrekta och behärskade människor för en tillfälligt uppfammande vördnadskänslas skull. Men då vi tyst gjort en liten kalkyl och funnit, att Runeberg var tillräckligt stor för att äfven vi, utan risk att nedsätta vårt människovärde, kunde kosta på hans minne denna enkla uppmärksamhet, följde vi beredvilligt finarnes exempel, så att vi stodo mangrant efter några minuter.

Professor Nyblom höll minnestelet, som var akademiskt torrt från början till slut; inte någonstades en tändande mening eller några innerliga, själfulla penseldrag, som kommo den härliga diktargestalten att lefva inom minnesteckningens ram. Däremot fick man gripande hälsningar från den Runebergska poesiers rike genom de sånger ur bland annat cykeln »Idyll och epigram», som grefvinnan Mannerheim föredrog med den finaste och mest själiska tolkningskonst. Hennes sång är helt igenom den kristallklara sången från en sjungande själ, och hennes föredrag af »Soldat-

yttringar och talrika extranummer burit tydliga vittnesbörd.

KONSERTEN FÖR SVERIGES HUS I S: T LOUIS hvilken under kronprinsens beskydd i söndags gafs i Katarina kyrka, artade sig till en liten sångartäfling mellan några af våra mera bekanta sångföreningar. Utan att ingå på något detaljeradt omnämnande, hvilket näppeligen här vore på sin plats, vilja vi dock framhålla, att de olika prestationerna samtliga buro vittne om, att våra större sångföreningar både föfoga öfver klangfulla röster, präktig samsjungning och god ledning. Kyrkan var fylld till sista plats af en högtidsstämd och tacksam publik.

M:ME JEANNE RAUNAY gaf i måndags konsert i Musikaliska akademien och detta blef hennes bästa prestation härstädes. Om äfven nu de förut anmärkta bristerna, otillfredsställande intonation och mer eller mindre stark chevrottering, framträdde, så gjorde sig dock den i sig själf omfattande och klangfulla stämman vida bättre gällande än i de båda Wagneroperorna på scenen.

RUNEBERGSFESTEN Å SVENSKA TEATERN. 1. SKALDENS APOTEOS. 2. »FÄNRİK STÅL». 3. »MOLNETS BRODER». A. BLOMBERG FOTO.

gossen» blef helt enkelt sublimt med sin glödande patos och på samma gång konstnärliga nobless.

Minnesfesten afslöts med några tablåer, arrangerade på motiv ur »Fänrik Stål» och »Molnets broder», hvilka gjorde sig ganska bra gällande. Af desamma samt af den rörande torftiga »apoteosen» meddela vi här ett par afbildningar.

SVENSKA TEATERN har som ett litet mellan-spel tagit upp »Sabinskornas bortröfvande» med hr *Bäckström* i den dräplige teaterdirektörens roll. Och det visar sig, att den burliska possen — en af de bästa inom genren — ännu har humor nog att förskaffa publiken ett par roande kvällstimmar.

MUSIKFÖRENINGEN är det äldsta af våra större nu existerande musiksällskap i hufvudstaden, och den vill också gärna göra anspråk att räknas som det förnämsta. För att emellertid kunna vara berättigad till en sådan rangplats är det nödvändigt, att Musikföreningen och dess ledare något mera följa med sin tid och taga hänsyn till, att nutidens musikaliska publik har kraf på att hållas au niveau med det bästa af det nya, som ter sig på den samtida kördiktningens område. Det är nog godt och bra att lugnt vandra sin väg fram i väl uppnötta hjulspår — det hela löper lättast så — men det blir enformigt i längden. Ingen vill förneka, att ej framförandet af de verk, som under de senaste åren stått på programmen, på det hela taget varit godt, ja ofta utmärkt; därför har man haft en säker borgen såväl i ledaren prof. Nerudas på mångårig erfarenhet och gedigen musikalisk bildning grundade rutin som ock i de trupper han har haft att föfoga öfver. Likaså måste erkännas, att många förträffliga verk genom föreningen kommit till utförande, men oftast har det varit äldre eller redan förut välbekanta saker, som framförts. Naturligtvis har ock bland dem funnits åtskilliga, som förtjänat att återupptagas. Men jämte allt detta gamla borde ock mer än fallet varit publiken hafva gjorts bekant med framstående samtida nyheter. Och att det ej råder brist på sådana, vet en hvar, som något följer med företeelserna i de stora musikcentra på kontinenten. Och har någon gång ett verk upptagits, som på programmet angifvits som nyhet, så har det merendels visserligen befunnits nytt för en stor del af vår publik, men i själfva verket varit allt annat än nytt. Så t. ex. med den s. k. nyheten på den senaste abonnementskonserten.

Den danske tonsättaren Peter Heises »Tornerose», komp. för solostämmor, kör och orkester till Chr. Richardts poetiska dikt, utfördes nu för första gången härstädes; men den är redan ett 30-tal år gammal. Är nu detta verk af så absolut framstående art, att det kan anses som en betydande vinst för vårt musiklif att hafva fått detsamma införlifvadt i Musikföreningens »reportoar»? Vi måste härpå svara nej, så länge det finns så många andra betydligt värdefullare både äldre och nyare körverk, som ännu vänta att blifva framförda för vår publik.

»Tornerose» är ett rätt stämningsfullt genomsnittsverk med efterklanger från Gade och Hartmann. (Peter Heises framstående egenskaper komma som bekant mest till synes i hans visdiktning.) Det hela verkar vekt och drömande och så där tämligen jämnstruket. Någon reel behållning af detsamma har man ej, helst som verket är ganska långt och på grund häraf äfvensom ock genom sin brist på nyanser verkar något tröttande. Solopartiet utfördes förtjänstfullt af frkn *Svärdström* samt hrr *Sven Nyblom* och *Salomon Smith*. Den sistnämnde har nu i 25 års tid oegennyttigt och med ovanlig framgång verkat som Musikföreningens bästa solistförmåga.

Programmets slutnummer »Den första Valborgsmässan» af Mendelssohn-Bartholdy hör till de för vår publik gamla kända körverken. Det torde få räknas, åtminstone delvis, till Mendelssohns bästa skapelser och verkar betydligt friskare än den Heiseska kompositionen. Särskildt vilja vi framhålla uvertyren samt vaktarnes och hedningarnas körer (nr 6 o. 7). Solopartiet utfördes i detta stycke af de båda ofvannämnda herrarna samt fru *Claussen*. Körerna och hofkapellet skötte sig efter vanligheten korrekt under prof. Nerudas lika korrekta och rutinerade anförande. Den denna gång fulltaliga publiken gjorde efter konsertens slut medels applåder sin sedvanliga reverens för de uppträdande och deras anförare.

FRU ANNA NORRIE OCH HERR SVEN SCHOLANDER hafva de båda sista lördagarna gifvit populära soaréer i Musikaliska akademiens stora sal. Då tvänne sådana framstående och välkända förmågor slå sig tillsammans, kan publiken alltid vara viss om att få en ovanligt njutningsrik och angenäm afton. Den har ock båda gångerna infunnit sig till sista plats, och att den ingalunda känt sig besviken i sina högsta förväntningar, därom hafva de intensivaste bifalls-

Programmet var med undantag af sista numret (scen och aria ur »Ifigenia i Tauris» af Gluck) genomgående franskt med arior af Gounod och Massenet samt smärre saker af Berlioz, Coquard, Delibes och Martini. Publiken var ytterst fåtalig, men bifallet så mycket lifvigare. Mme Raunays yttre uppträdande hör ock till det vackraste och noblaste man kan få se på en konsertribun.

KONSERTFÖRENINGEN, som under hr Aulins ledning fortfarande utvecklar en berömvärd lifaktighet, gifver på söndag en populär extra konsert med uteslutande Wagner-program. Att här blir fullt hus, kan man taga för gifvet.

NYA FILHARMONISKA SÄLLSKAPETS KONSERT, som börjar just i tidningens pressläggningsminut, få vi redogöra för i nästa nummer.

TOR AULINS OCH VILH. STENHAMMARS 2: DRA SONATAFTON i dag torsdag fästa vi ytterligare våra läsares uppmärksamhet på.

FETTISDAGSMATINÉ FÖR BARN. »Pelle Snygg och barnen i Snaskeby» af Ottilia Adelborg, barnsångspel, musik af N. van der Linden van Snelrewaard, med stor framgång gifvet i Holland, kommer att uppföras å k. teatern nästkommande tisdag kl. 2 på föranstaltande af sällskapet S. de C. till förmån för dess verksamhet.

Barnboken »Pelle Snygg» är allför väl känd i alla svenska hem, för att vi här skola behöfva redogöra för dess pittoreska och roande innehåll, som gladt och hänfört så många småttingar och äfven deras äldre anhöriga. Men att en holländska, fru Nelly van der Linden van Snelrewaard, blifvit så inspirerad af de konstnärliga teckningarna och den liffulla handlingen, att hon satt musik därtill, det är något, som torde vara mindre känt.

Hvar och en, som tilltalas af det naiva och glada, bör förskaffa sig nöjet af att se och höra »Pelle Snygg». Musiken lär vara melodios och lekande och säges sluta sig på ett förträffligt sätt till handlingen.

Alla de uppträdande äro barn, smutsiga, slarf-viga, sannskyldiga snaskebybarn, som omvändas af den lille renhethjälten Pelle med tillhjälp af Svampmor, Krukar, Tvålgubben och Borstefar.

Hr Sven Scholander har äfven lofvat medverka vid matinén.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN,

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 14—20 FEBR. 1904.

Söndag: Klar buljong med strimlor af tryffel; å la daube på hummer med mayonnaise fricandeau på kalv med legymer; apelsinglace med grädde.

Måndag: Griljeradt buljongskött med potatis; krusbärsoppa med skorpor.

Tisdag: Stekt refbenspijäll med potatis; semlor med mjölk.

Onsdag: Morotspuré med rostadt bröd; stekt helgefunda med kaprissås och potatis.

Torsdag: Grytstek med potatis, saltgurka och lingon; blåbärskompott med grädde.

Fredag: Brynt hvitkålssoppa med frikadeller; gräddväfflor.

Lördag: Risoller af oxstek med skiradt smör; nyponsoppa med vispad grädde.

RECEPT:

A la daube på hummer (f. 6 pers.). 3 färska humrar (eller 1 burk konserverad hummer å 1.90) 1 lit. fisk- eller ljus köttbuljong, 3 msk. franskt vin, 10 blad gelatin, 2 msk. hett vatten, 2 hela ägg.

Till garnering: 1 hårdkokt ägg, persilja.

Beredning: Hummern nedläggas i kokande, saltadt vatten och får koka 15 min., hvarefter den upptages och får kallna. Den klyfves längs efter, och

klorna krossas. Köttet lossas varsamt och skäres i vackra bitar. Fiskbuljongen påsättes tillsammans med vinet, när det är varmt tillsättes det sköljda och i det heta vattnet upplösta gelatinet samt de uppvispade äggen och blandningen får under vispning ett kort uppkok. Geléet silas genom en i hett vatten urvriden servett eller silduk. En del af det klara géellet hälls på botten af en vattensköljd å la daube-form och ställes att stelna. Formen garneras med hårdkokta ägg och persilja. De vackraste bitarna af hummern läggas på botten och sidorna, och med det öfriga hummerköttet fylls formen. Resten af geléet hälls försiktigt öfver och å la dauben får stelna på kallt ställe.

Den serveras med mayonnaise- eller skarpssås.

Fricandeau på kalv (f. 6 pers.). 1.2 kg. benfritt innanår af kalv, 1 1/2 hg. späck, 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. hackad portuz, lök, 2 morötter, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 lit. efterbuljong.

Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, 1 dcl. tjock grädde, salt, hvitpeppar, 1 tsk. citronsaft.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, bultas lätt med fuktig klubba och späckas i täta, jämna rader med en del af späcket skuret i fina strimlor. En stekgryta upphettas långsamt, smöret brynes däri och köttet lägges samt brynes väl på alla sidor. Köttet upptages och resten af späcket, skuret i skifvor, lägges på botten af grytan, köttet nedläggas tillika med löken, de skrapade och i tjocka skifvor skurna morötterna samt kryddorna.

Hälften af buljongen påspädes och får koka in under noggrann tillsyn. När spadet på botten blir tjockt tillsättes den öfriga buljongen och köttet får sakta steka med tätt slutet lock omkr. 1 1/2 tim. Steken vändes ett par gånger under stekningen.

Köttjusens silas och skummas. Smör och mjöl sammanfråsas, köttjusens tillsättes litet i sänder och säsen får koka under rörning, i tio minuter. Grädden tillsättes och säsen får ett uppkok samt afsmakas med kryddorna och citronsafte.

Apelsinglace med grädde (f. 6 pers.). Skalen af 2 apelsiner, saften af 4 apelsiner, 7 dcl. tjock grädde, 5 äggulor 1 hg. socker, 1 1/4 dcl. vatten.

Beredning: Apelsinerna sköljas väl, torkas och skalas. Allt det hvita bortskares och skalas skäras i strimlor. 3 dcl. af grädden kokas upp, apelsinstrimlorna läggas och grädden övertäckes samt får stå tills den är kall, hvarefter den silas väl. Äggulorna vispas i en kastrull med 1 msk. af sockret, den kokta och silade grädden tillsättes, litet i sänder, hvarefter massan får sjuda öfver elden till en tjock kräma, under jämn vispning, kastrullen aflýftes och vispningen fortsättes, tills krämen blifvit kall.

Apelsinsaften kokas med det öfriga sockret och vattnet till en simmig lag, som får kallna, hvarefter den blandas med krämen och massan ställes att frysa. Resten af grädden vispas till hårdt skum och nedröres, då glacen är halffrusen.

Griljeradt buljongskött (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. buljongskött (helst för-

bringa), 8 anjovisar, 2 ägg, 1 1/2 kkp. stötta skorpor.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 1 kkp. buljong.

Beredning: Köttet skäres i vackra skifvor. Anjovisen rensas, urbanas och hackas fint samt blandas med de uppvispade äggen, hvarefter köttskifvorna doppas däri, och vändas i de stötta skorpor. En tackjärnsanna upphettas långsamt, smöret brynes däri, köttskifvorna nedläggas och brynas på båda sidor, hvarefter buljongen påspädes och köttet, får färdigsteka med slutet lock omkring 5 min.

Semlor (12 st.). 1/2 lit. oskummad mjölk, 1 kg. hvetemjöl, 1/2 hg. pressjäst, 2 hg. smör, 1 1/2 kkp. strösocker, 1 ägg, 20 gr. sötmandell, 5 bittermandlar.

Beredning: Mjölkens ljummas och jästen utröres med 1 tsk. socker och 1 kkp. af mjölken, 750 gr. af mjölet slås i ett djupt fat och den ljumma mjölken tillsättes litet i sänder, under flitig rörning, jästen nedröres och degen arbetas till den blir smidig och blank, då den sättes att jäsa till sin dubbla storlek. Smöret och sockret röres tills det blir hvitt och inarbetas i den uppjästa degen, jämte det vispade ägget och den skallade samt rifna mandeln. Mera mjöl tillsättes om så behöves och degen får åter jäsa till sin dubbla storlek. Den arbetas därefter på borbordet och delas i 12 delar af hvilka bakas semlor, som läggas på väl rengjorda och smorda plåtar. Då semlorna äro väl uppjästa gräddas de i god ugnsvärme och fyllas med mandelmassa, när de äro fullkomligt kalla.

Rissoler af oxkött (f. 6 pers.). Tunna pannkakor: 4 ägg, 5

kkpr. gräddmjölk, 2 msk. mjöl, 1/2 tsk. salt.

Till pannan: 1 1/2 msk. smör (30 gr.).

Till stufning: 1/2 kg. oxstek (rester), 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, 4 dcl. buljong eller steksås, salt, hvitpeppar.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.).

Sås: 1 hg. smör (skiradt).

Beredning: Mjölet siktas i en bäl, äggen vispas väl tillsammans med gräddmjölken och nedröres jämte saltet. En pannkakslagg upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad och härmed penslas pannan. Af denna smet göres tunna pannkakor, som blott gräddas på en sida.

Köttet skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfråsas och spädes med buljongen eller steksåsen, litet i sänder. Säsen får koka 5 minuter, därefter tillsätts köttet och kryddorna. Hvarje pannkaka delas i 2 delar och 1 msk. af köttblandningen lägges på den gräddade sidan af pannkakan, som därefter hopvikas väl. En gjutpanna upphettas, smöret brynes däri, hvarefter rissolerna läggas och få steka vackert ljusbuna. De uppläggas på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt serveras med skiradt smör.

Foulard-Siden 85 öre

till kr. 5:20 pr meter, porto- och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart, vitt och kulört Henneberg-Siden fran 85 öre till kr. 20:85 pr meter.

G. HENNEBERG, sidenfabrikant (k. o. k. hoff.) ZÜRICH.

Pianoletoner

gifvas af skicklig och van lärarinnan, äfven åt nybörjare. Billigt pris. Teknologgatan 3, n. b. t. v.

Kurs i Klädsömnad.

Lotten Dahlström. Drottninggatan 64, 3 tr. Tel. Brunkeb. 206. Re:rensers: Skoinspektisen Frök. Hulda Lundin, Fredrika Bremer Förbundet. Prospekt på begäran.

Knaben Pensionat.

Höhere Lehr- u. Erziehungsanstalt. Besondere Kurse für Ausländer. Prospekt u. Ref. Dir. Schulze, Kellinghusen bei Hamburg.

Byt bort

gamla möbler hos mig och köp nya ele gamla mode- eller antikiska empire mahognymöbler och klaffbord, skåp m. m. 3 Södra Badstugatan, 1 tr., Möbelhuset

Öfverblifna årgångar

af

Iduns Handarbetstidning,

från år 1903, innehållande öfver ett hundratall stiftfulla och moderna originalmönster realiserade till 1 krona pr st. om beloppet insändes i postanvisning till

Iduns exp.

Réglisse Florent,

särskildt

Pâte vanillée à 40 öre,

Pâte à l'anis à 35 öre.

LEDIGA PLATSER

Hushållerska.

För en hushållerska, van vid landt-hushåll och kunnig i alla dithörande sysslor, samt väl rekommenderad, finnes plats den 24 april å egendom i Kalmártrakten, där husmodern större delen af året är bosatt i stad. Vidare meddelar: Friherrinnan A. Rappe, V. xiö.

Den 21 maj 1904 önskas en ung, frisk och huslig bättre flicka, hälst musikalisk, som fruns sällskap och hjälp i trefligt h-h i Norrland. Sökande bör vara villig hjälpa till med värden af ett ca 9 mån. barn samt med hvad i öfrigt förekommer i ett hem på landet. Den som är kunnig i matl., bakn. och sömndar bör föredras. Svar med lönepretentioner, fotografi och rekommendationer före den 15 mars 1904 under adress: »Familjemedlem 1904», Iduns exp., f. v. b.

Barnfröken.

Pålitlig, frisk, barnkär flicka söker hem, ej för ung samt något kunnig i sömnd. erhåller plats 1 maj att sköta tre barn, 6, 5 och 1 1/2 år gamla. Goda rekommendationer erfordras. Svar helst med fotografi samt löneanspråk till »K. S. T.» Iduns exp.

R. T. 70 13. S. H. Odmanns A. T. 13 13.

DRAK-THE

1/2 kg. 3:50; 1/4 kg. 1:85; 100 gr. 75 öre; 50 gr. 40 öre.

Sjuksköterskeplatsen

å Halustads Epiuemiska sjukhus är ledig d. 1:sta nästk april. Villkor: lön 600 kr., rum, ljus, ved; särskild jungfru. Villkor: genomgången fullständig sju-huskurs samt tjänstgöring å större epid. sjukhus, eller motsvarande. Betyg, helst med fotografi (ord) än las mig före 10:de mars. Bref och öfrågingar ställas till Förste stadsläkaren

Finns någon enkel, snäll och bättre flicka som hos en yngre, liten familj på natur-skön större egendom, vill på samma gång som hon anses som familjemedlem utträta alla förekommande enkla göromål i ett kök Vidare genom bref. Lönepretentioner fördruppas. Fotografi önskas. Svar till »Egendom», Iduns exp.

Ung, frisk flicka

af bildad familj, som vill åtaga sig att en sam sköta 3 barn (5, 4, 2 1/2 år) erhåller plats genast eller 1 April. Svar med fotograf. ålder, familjeförhållanden, lönepretentioner samt porto till »F. M. E.» Boras p. r.

God plats

erbjudes från 1 april en anspråklös, pålitlig, barnkär, bildad flicka, ej för ung, som kan vara en ensamstående husmors hjälp med tillsyn och ledning af två barn (5 1/2, 2 1/2 år), samt med sömndar och hushålls-göromål. Sökande kunnig i matlagning äger företräde. Svar jämte referenser, fotografi och löneanspråk till »Stilla Hem», Göteborg, Filialkontoret, Järntorget.

Öst-rimms Inackorderingsbyrå, Brahegat. 33, förmedlar platser för värdinnor, lärarinnor, sjuksköterskor, barnfröknor, hushålls- och konorsbiträden. Kl. 11—3

Lärarinnor, Vård. sällskapsd., Affärs- och Hushållsbitr. Barnfröknor erhålla goda platser. Norra Inack. Byrån, Mäster Samuelsgatan 62 Stockholm.

Skolad, vid sinnessjukvård

van sköterska önskas för sinnessjukafdelningen vid Gefle lasarett. Lön 400 kronor jämte bosad och kost. Ansökningar insändas till Lasarettsläkaren, Gefle

En enkel, anspråk-lös flicka, kunnig i sömnd, matlagning och bakning, erhåller plats i bättre familj öfver vintern. Svar sändes med omgående till »T.» Trollhättan p. r.

Plats finnes för ung frisk bildad flicka som är villig att mot fritt tvivv komma i godt stilla hem hos äldre, bättre familj, för att vara fruns hjälpreuda vid inomhus förefallande göromål samt handarbete. Musikalisk önskvärdt. Svar till »Gödt hem», Iduns exp. Fotografi önskas medfölja.

Medelålders dam

som i saknad af eget hem vill åtaga sig sköta, inre och yttre göromål i ett hem för två personer, erhåller genast plats. Reflekterande härå hänvändes sig med svar, under adress: »Villa», Ul i ochsomn p. r.

En sköterskeplats

vid Länslasarettets i Uddevalla afdelning för sinnessjuka finnes att tillträda 1:sta nästkommande mars. Löneförmåner: allt fritt och 300 kr. för år. Ansökan med betygsafschrift sändes snarast till Lasarettsläkaren i Uddevalla.

Plats finnes nu genast för en enkel anspråklös flicka, som är villig deltaga i värden af små barn samt alla inom ett hem förekommande göromål. Lön efter öfverenskommelse. Svar jämte fotografi till »Tjänstemannafamilj», Jönköping.

En anspråklös bättre flicka, villig att deltaga i alla inom ett hus förefallande göromål erhåller plats med lön nu genast. Svar till »Varberg» med uppgift om prententioner torde inlämnas å Iduns exp.

För lärarinnor, husföreständarinnor, hushållsbiträden, barnfröknor finns platsar att söka. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm. Etab. 1887.

Lärrinne-platser.

Föreständarinneplatsen vid Katrineholms femklassiga samskola samt en nyinrättad lärrinneplats vid samma skola förklarar härmed lediga. Föreständarinnan bör kunna undervisa i tyska och kristendom i femte klassen, lärarinnan i matematik och fysik i samma klass. Lönerna äro 1.500 kr. och 1.000 kr. De sökande bör hava genomgått Högre lärarinneminariet. Ansökan insändes före 15 mars till Hofpredikanten Beskow, adress Katrineholm.

Sjuksköterska

för Eksjö stad erhåller plats nu genast. Fast lön 650 kr. samt ersättning för sjukvård efter taxa. Ansökningar ingifvas till stads-läkaren i Eksjö.

Eksjö den 18 jan. 1904

Hälsovårdsnämnden.

Guvernant

sökes ofördröjligen för 2 st. flickor på 9 & 13 år. Kunnighet i musik & språk erfordrig, äfvensom vana vid undervisning. Uppgift om löneanspråk etc. sändes till »Guvernant», Dalum p. r.

Pålitlig, frisk bildad flicka, van vid barnfår genast eller fram på våren plats att sköta en flicka om 2 år och en gosse 4 1/2 år samt bör desutom vara behjälplig och van vid lättare hushållsgöromål samt städning och sömndar. Lön 150 kronor. Svar med referenser, porträtt och uppgift om ålder till »Mindre familj», Sollefteå p. r.

PLATSSÖKANDE

Kvinnlig sjukgymnast, som genomgått Med. Dr Anders Wides gymnastiska institut, önskar plats. Prima referenser. Svar torde godhetsfullt lämnas till »E. W.» Iduns exp.

Kostnadsfritt anskaffas hushållsbitr., barnfröknor, lärarinnor m. m. Goda plats-sök. anm. Inack. Byrån, Hamngatan 2, 111, Norrköping.

En 23 års flicka som genomgått 7 klasser i Elementarskola, van vid inom hus örekommade göromål önskar plats i familj att vara husmor till hjälp. Har äfven genomgått handelskola. Svar emotes tacksamt märkt »Villig och ordentlig», Jönköping p. r.

Mot fritt tvivv önskar bildad flicka plats i god familj som sällskap och hjälp, kunnig i handarbete, musik samt något sön o. mail. Sv. till »A. 20 år», Iduns exp.

En 24-årig flicka, enkel och anspråklös, önskar plats i familj, för att få deltaga i alla husliga göromål. Svar tacksamt till Hulda», Tidningsk. Södermalmst. 7, Sthlm.

En 23-årig flicka

önskar till våren plats i familj, hälst på landet, för att deltaga i hvarjehanda husgöromål samt få till åtte att lära mera. Svar till »Tack am sökande», Tidningskontoret Södermalmstorg 7. Sthlm.

Sjuksköterska

med goda betyg och referenser önskar till sommaren plats vid badort eller sanatorium. Svar till »Sjuksköterska, Badort», Gumæli Annonnsbyrå, Malmö.

Värdinna.

Medelålders änka efter tjänsteman på landet, barnlös, söker sig verksamhet som värdinna hos bildad änkeman eller ugherre. Finnes barn är hon villig undervisa i musik och hjälpa med läxläsning. Ordentlig och sparsam husmoder. Ekonomiskt oberoende. Fina referenser. Svar till »Samsvetsgram» under adress: S. Gumæli Annonnsbyrå, Stockholm.

Å tidning eller kontor

önskar ung flicka anställning. Vackra betyg från handelskola och flere år innehaft plats å tidningskontor. Svar till »A.» Bårgelagsposten, Lindesberg.